॥ જૈનાચાર્ય શ્રીમદ્ વિજય મોહનસૂરિ પાદપદ્મેભ્યો નમઃ ॥

 ॥ શ્રી પાર્શ્વનાથાય નમઃ ॥

॥ અથ ॥

પંડિત શ્રીવીરવિજયજી કૃત

સ્નાત્ર પૂજા અર્થ વિધિ સહિત.

 તથા

શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરીશ્વર કૃત

શ્રીશાંતિનાથજીનો કળશ.

અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દુહા.

દેવવંદન વિધિ સહિત. **ભેટ** સામાયિક વિધિ સહિત.

ગુરૂવંદન વિધિ સહિત। રત્નાકર પચ્ચીસી.

॥ શ્રીમદ્ પંન્યાસજી શ્રીપ્રતાપવિજયજી પાદપદ્મેભ્યો નમઃ ॥

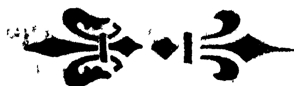
જં કલ્લે કાયવ્વં, તં અજ્જં ચિય કરેહુ તુરમાણ ॥
બહુ વિગ્ઘો હુ મુહુત્તો, મા અવરણ્હં પડિખ્ખેહ ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે કાલે કરવું હોય (શુભ કાર્ય) તે આજેજ અને તે પણ ઉતાવળે કર, કારણ કે એક મુહૂર્ત (બે ઘડી) ... ઘણા વિઘ્નવાળું હોય છે, માટે બપોર સુધી પણ ખમીશ નહિ. (વિલંબ કરીશ નહિ)

જ્ઞાન સમો કોઈ ધન નહિં, સમતા સમો નહીં સુખ.
જીવિત સમો આશા નહિ; લોભ સમો નહીં દુઃખ. ॥ ૧ ॥

જાણ્યું તો જેણે ખરૂં, મોહે નવિ લેપાય.
સુખ દુખ આવે જીવને, હરખ શોક નવિ થાય. ॥ ૨ ॥

ગુરૂ દીવો ગુરૂ દેવતા, ગુરૂ વિના ઘોર અંધાર.
જે ગુરૂવાણીથીવેગલા, તે રડવડીયા સંસાર ॥ ૩ ॥

॥ શ્રી જિનેંદ્રાય નમઃ ॥

અથ

શ્રીમત્ પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત

સ્નાત્ર પૂજા અર્થ વિધિ સહિત.

તથા

શ્રી જ્ઞાનવિમળસૂરિશ્વરજી કૃત શ્રી શાંતિનાથજીના કળશ.

અનુવાદક—શ્રી ૧૦૦૮ આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્
વિજયમોહનસૂરીશ્વરજી પ્રશિષ્ય શ્રીમાન
મુનિરાજ શ્રી ધર્મવિજયજી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
શાહ બાલાભાઇ નાગરદાસ.
ઠે. હાજાપટેલની પોળમાં ગલામંજીની પોળ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ પહેલી પ્રત. ૧૫૦૦
વીર સંવત ૨૪૫૦ વિક્રમ સંવત ૧૯૮૦ ના જેઠ સુદ ૧૧
મૂલ્ય સને ૧૯૨૪. **અમૂલ્ય.**

આ પુસ્તક શ્રી ચતુર્વિધ સંઘને ભણુવા વાંચવા અર્થે
ઉપયોગી જાણી ધર્મ પ્રેમી જૈન બંધુઓ તરફથી ભેટ
જ્ઞાનની આશાતના કરવી નહિ.

—ભેટ—

આ ચોપડી દરેક જૈન ભાઇઓ તથા બેનોને ભેટ તરીખે અમદાવાદમાં નીચેના ઠેકાણેથી મલશે અને બહાર ગામ માટે એક આનાની ટીકીટ મોકલનારને પોસ્ટ માર-ફતે મોકલી આપવામાં આવશે.

૧ છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર પાસેથી.

૨ શ્રીમદ્ પંન્યાસજી શ્રી મુક્તિવિમળજી જૈનપાઠશાળામાંથી.

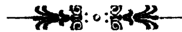
ઠે. હાજાપટેલની પોળમાં રામજીમંદીરની પોળ
અમદાવાદ.

ધી. સૂર્યપ્રકાશ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મુલચંદ ત્રીકમલાલે છાપ્યું • કાળુપુર ટંકશાળ—અમદાવાદ.

સ્નાત્ર ભણાવવામાં જરૂર પડતી ચીજોની યાદી.

ત્રણ બાજોઠ, સિંહાસન, કળશો, થાળી, ચામર, દર્પણ, ઘંટ, આરતી, મંગળદીવો, વાળાકુંચી, કેસર, પાણી, અંગલૂહણા, દુધ, દહી, ઘી, સાકર, નાડાછડી, કંકુ, ચોખા. મીઠું, માટી, કપુર, શ્રીફળ. રૂપાનાણું, ફુલ, ધૂપ, બે પૈસા.

અર્પણ પત્રિકા.

અનેક ગુણગણાલંકૃત પરમપૂજ્ય પરમકૃપાલુ છત્રીસગુણ શોભિત પ્રાતઃસ્મરણીય આચાર્ય-મહારાજ શ્રી વિજયમોહનસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીના બુદ્ધિમાન્ પ્રશિષ્ય મુનિશ્રીધર્મવિજયજીના પવિત્ર કરકમળમાં.

આપનું લઘુવયમાં સંસારથી વિરક્તપણું, દીક્ષાગ્રહણ કરવા પૂર્ણ ભાવના, અને તેમાં આવેલા અનેક વિઘ્નોને ઓલંઘીમાતૃ-આદિ કુટુંબની અનુમતિ મેળવી દીક્ષાગ્રહણ કરી અપૂર્વ બુદ્ધિબળે અલ્પ સમયમાં વ્યાકરણ–કોશ–કાવ્ય–કર્મગ્રંથાદિનો અભ્યાસ કર્યો; હજુ આગળ વધ્યે જાઓછો. ગુરૂભક્તિ સૌમ્ય-પ્રકૃતિ આદિ આપમાં ગુણોનો આવિર્ભાવ જોઇ, પૂર્વાવસ્થામાં અમદાવાદમાંજ ધાર્મિક અભ્યાસ અર્થસહની પરીક્ષામાં આ સ્નાત્રપૂજાની પરીક્ષામાં પ્રથમ નંબરે ઇનામ મેળવ્યું હતું. અત્યારે એ અર્થનો લાભ આપનાથીજ શ્રાવક શ્રાવિકા ઉભયને ઉપયોગી થાય છે. આવા ગુણોથી આકર્ષાઇ અમો આપનેજ આ પુસ્તક સમર્પવાની ફરજ સમજીએ છીએ.

લિ. આપના ચરણરજ

જૈન શાસન પ્રેમી પુત્રોની ૧૦૦૮ વંદના.

વિદ્યાપીઠ

પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે સુંદર ત્રણ બાજોઠ મુકી ઉપલા બાજોઠ ઉપર સિંહાસન મુકવું નીચેના બાજોઠ ઉપર વચમાં કેસરનો સાથીઓ કરી ઉપર ચોખા પુરી ઉપર શ્રીફળ મૂકવું અને તેજ બાજોઠ ઉપર કેસરના સાથીઆ આગળ બીજા ચાર સાથીઆ કરી ચાર કળશ, પંચામૃત[1] ભરી દરેક કળશોને નાડાછડી બાંધીને મૂકવા. સિંહાસનના મધ્ય ભાગમાં કેસરનો સાથીઓ કરી ચોખા પુરી રૂપાનાણું મૂકી તેના ઉપર ત્રણ નવકાર ગણી ધાતુના પ્રતિમાજી પધરાવવા, અને પ્રતિમાજીની આગળ બીજો સાથીઓ કરી તેના ઉપર સિદ્ધચક્રજી પધરાવવા. પ્રતિમાજીની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજીની નાસીકા સુધી ઉંચાઈમાં ઘીનો દીવો મુકવો. પછી સ્નાત્રીઆઓના હાથે નાડુ બાંધી હાથમાં પંચામૃત ભરેલો કળશ આપવો પછી સ્નાત્રીઆઓએ ત્રણ નવકાર ગણી પ્રભુજીને તેમજ સિદ્ધચક્રજીને પખાલ કરી વાળાકુંચી કરી જળના પખાલ કરી ત્રણ અંગલૂહણા કરી પછી કેસર વડે પૂજા કરવી અને હાથ ધૂપી સ્નાત્રીઆઓએ તેમના જમણા હાથની હથેલીમાં કેશરનો ચાંલો કરવો પછી કુસુમાંજલિનો[2] થાળ હાથમાં રાખી સ્નાત્રીઆઓએ ઉભા રહેવું.

---

૧ દુધ, દહી, ઘી, જળ, સાકર એ પાંચ વસ્તુ ભેગી કરવી તેને પંચામૃત કહેવાય.

૨ કેશર, ચોખા અને ફુલ ભેગા કરવા તેને કુસુમાંજલિ કહેવાય.

॥ શ્રી પંચપરમેષ્ઠિભ્યો નમઃ ॥

॥ શ્રી વીરપરમાત્મને નમઃ ॥ શ્રી ગૌતમાય નમઃ ॥

॥ શ્રી ॥

પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત

સ્નાત્ર પૂજા.

અર્થ વિધિ સહિત.

પ્રથમ કળશ લઈ ઉભા રહેવું—

॥ કાવ્યં ॥ દ્રુતવિલંબિત વૃત્તમ્ ॥

સરસ શાંતિ સુધારસ સાગરં.
શુચિતરં ગુણ રત્ન મહાગરં.
ભવિક પંકજ બોધ દિવાકરં,
પ્રતિદિનં પ્રણમામિ જિનેશ્વરં. (૧)

॥ અર્થ ॥ શાન્ત સુધારસના સમુદ્ર અતિ પવિત્ર ગુણરૂપ રત્નના ભંડાર અને ભવ્ય પ્રાણીઓરૂપી-કમલોને ઉલ્લસિત કરવામાં સૂર્ય સમાન એવા શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતને નિરંતર હું નમસ્કાર કરૂં છું.

અહીં પખાલ કરવો—

॥ દોહા ॥

કુસુમાભરણ ઉતારિને, પડિમા ધરિય વિવેક,
મજ્જનપીઠે થાપિને, કરિયે જળઅભિષેક. (૨)

॥ અર્થ ॥ ભગવંતના શરીર ઉપરથી આભૂષણ તથા વાશી ફુલ ઉતારીને વિનયપૂર્વક ભગવંતને હાથમાં ધારણ કરી સ્નાત્ર-પીઠ ઉપર ભગવંતને પધરાવવા અને પછી જળવડે પખાલ કરવો.

કુસુમાંજલિની થાળી લઈ ઉભા રહેવું—

॥ આર્યાગિતિ ॥

જિન જન્મ સમય મેરૂ, સિહરં રયણ કણય કલસેહિ
દેવા સુરહિણહવિઉ, તે ધન્ના જેહિં દિઠ્ઠોસિ. (૩)

॥ અર્થ ॥ જિનેશ્વર ભગવંતના જન્મ સમયે મેરૂ પર્વ-તના શીખર ઉપર દેવોએ રત્નના અને સુવર્ણના કલશોવડે જે પ્રભુનો અભિષેક (પખાલ) કર્યો છે. એવા પ્રભુનું દર્શન કરના-રાઓને ધન્ય છે.

પ્રભુના જમણા અંગુઠે કુસુમાંજલિ મુકવી—

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

નિર્મળ જળકલશે ન્હવરાવે, વસ્ત્ર અમુલક અંગ ધરાવે,
કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જીણંદા, સિદ્ધ સ્વરૂપી અંગ
પખાલી. આતમ નિર્મળ હુઈ સુકુમાળી. (કુ૦) (૪)

॥ અર્થ ॥ નિર્મળ જળના કલશોવડે અભિષેક કરી અમૂલ્ય અંગલૂહણું કરી કુસુમાંજલિ મુકવી. સિદ્ધસ્વરૂપ ભગવંતનો

અભિષેક કરવાથી આપણો આત્મા નિર્મળ (પાપરહિત) થાય છે અને શરીર સુકુમાળ થાય છે. (૪)

॥ આર્યા ગિતિ ॥

મચકુંદ ચંપમાલઈ, કમલાઈ પુપ્ફપંચવણ્ણાઈં,
જગનાહ ન્હવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલિ દિંતી. (૫)
નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ મચકુદં (બકુલ) ચંપો, માલતી, કમળ વિગેરે પાંચ પ્રકારના પુષ્પો જિનેશ્વર ભગવંતના અભિષેક વખતે દેવો ચઢાવે છે. તેને કુસુમાંજલિ કહેવાય છે.

અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સર્વ સાધુઓને નમસ્કાર કરૂં છું.

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે કુસુમાંજલિ,
પ્રભુ ચરણે દીજે, કુસુમાંજલિ મેલો શાંતિ જીણંદા. (૬)

॥ અર્થ ॥ પછી રત્નના સિંહાસન ઉપર જિનેશ્વર ભગવંતની પ્રતિમાને સ્થાપન કરી જગતમાં જયવંતા એવા શ્રી શાંતિજીનના જમણા અંગુઠા ઉપર કુસુમાંજલિ મુકવી.

॥ દોહા ॥

જિણતિહું કાલય સિદ્ધની, પડિમા ગુણ ભંડાર,
તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ, ભવિક દુરિત હરનાર. (૭)
નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ ત્રણ કાળમાં સિદ્ધ એવા જિનેશ્વર ભગવંતની

પ્રતિમા ગુણનો ભંડાર છે, અને તે પરમાત્માના ચરણકમળમાં કુસુમાંજલિ મુકવાથી ભવિ પ્રાણીઓના પાપ દુર થાય છે: પછી નમોઽર્હત્.

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

કૃષ્ણાગરૂ વરધૂપ ધરીજે, સુગંધકર કુસુમાંજલિ દીજે,
કુસુમંજલિ મેલો નેમિ જીણંદા. (૮)

॥ અર્થ ॥ ઉત્તમ કૃષ્ણાગરૂ ધૂપ હાથમાં ધારણ કરી હસ્તને સુગંધિત કરી જગતમાં જયવંતા એવા શ્રી નેમિજીન પ્રભુજીના ચરણકમલમાં કુસુમાંજલિ કરવી.

॥ ગાથા આર્યા ગીતિ ॥

જસુ પરિમલ બલદહદિસિં, મહુકર ઝંકાર સદસંગીયા,
જિણચલણોવરી મુક્કા, સુરનર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. (૯)

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ જેની સુગંધથી દસેદિશાના ભ્રમરો ગુંજારવ કરતા ભેગા થાય છે. એવી જિનેશ્વર ભગવાનના ચરણ ઉપર મુકેલી કુસુમાંજલિ દેવતાઓને અને મનુષ્યને સિદ્ધિગતિ આપે છે. ॥ પછી નમોઽર્હત્ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલ થલ ફુલ ઉદક કર ધારી, કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વ જિણંદા. (૧૦)

॥ અર્થ ॥ ત્યાર પછી ઉત્તમ એવા જલનાં તથા સ્થળનાં ફુલ

અને જળ લઇને જગતમાં જયવંતા એવા પાર્શ્વનાથ ભગવંતના ચરણ ઉપર કુસુમાંજલિ મુકવી.

॥ દોહા ॥

મુકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીર ચરણ સુકુમાલ,
તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં પાપ હરે ત્રણ કાળ. (૧૧)

નમોઽર્હત્‌સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ દેવતાઓ પણ જે કુસુમાંજલિ શ્રીવીરપ્રભુના સુકુમાલ ચરણે મુકે છે તે કુસુમાંજલિ મુકવાથી ભવી પ્રાણીઓના ત્રણે કાળનાં પાપ દુર થાય છે. ॥ પછી નમોઽર્હત્ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

વિવિધ કુસુમ વરજાતિ ગહેવી, જિન ચરણે પણ મંત ઠવેવી, કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા. (૧૨)

॥ અર્થ ॥ ઉત્તમ પ્રકારના વિધ વિધ જાતિનાં પુષ્પો લઇને જગતમાં જયવંતા એવા વીર જિનેશ્વર ભગવંતના ચરણકમળમાં નમસ્કાર કરી કુસુમાંજલિ મુકવી.

॥ વસ્તુ છંદ ॥

ન્હવણ કાળે ન્હવણ કાળે, દેવદાણવ સમુચ્ચિય,
કુસુમાંજલિતહિ સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય
જિણ પયમલે નિવડેઇ, વિગ્ઘહર જસનામ મંતો, અનંત
ચઉવીસ જિન વાસવ મલિય અસેસ, સા કુસુમાંજલિ.
સુહ કરો, ચઉવિહસંઘ વિસેસ, કુસુમાંજલિ મેલો—
ચઉવીસજિણંદા. (૧૩)

નમોઽર્હત્‌સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ જિનેશ્વર ભગવંતના જન્માભિષેક વખતે દેવ અને દાનવો એકઠા થઈ જેની સુગંધ દશેદિશામાં પ્રસરી રહેલી છે. એવી કુસુમાંજલિ જેનું નામ પણ વિઘ્નનો નાશ કરે છે. એવી અનંત ચોવીશીઓના ચરણકમળમાં સમગ્ર દેવો મુકે છે તે કુસુમાંજલિ ચતુર્વિધ સંઘનું કલ્યાણ કરો. એમ કહી જગતમાં જયવંતા એવા ચોવીસ જીનેશ્વરના ચરણકમળ ઉપર કુસુમાંજલિ મુકવી. ॥ નમોઽર્હત૦ ॥

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારૂં,વર્તમાન ચઉવીસ સંભારૂ
કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જીણંદા. (૧૪)

॥ અર્થ ॥ જિનેશ્વર ભગવંતની અનંતી ચોવીશીઓને નમસ્કાર કરૂં છું અને પછી વર્તમાન ચોવીશીનું સ્મરણ કરૂં છું એમ કહી ચોવીશ પ્રભુના નામથી કુસુમાંજલિ મુકવી.

॥ દોહા ॥

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિનવીશ,
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. (૧૫)

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ અર્થ ॥ મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં હાલ વિચરતા વીશ વિહરમાન ભગવંતની પૂર્ણ ભક્તિથી મેં પૂજા કરેલી છે એવા તે ભગવંત ચતુર્વિધ સંઘને કલ્યાણ કરનારા થાઓ. પછી નમોઽર્હત્.

॥ કુસુમાંજલિ ઢ.ળ ॥

અપછર મંડલિ ગીત ઉચ્ચારા, શ્રીશુભવીર વિજયજયકારા,
કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા. (૧૬)

ઇતિ શ્રી કુસુમાંજલયઃ

॥ અર્થ ॥ જેની આગળ અપ્સરાઓ ગાનતાન કરી રહેલી છે. એવા શુભ નામવાળા વિજયવંત શ્રી વીરપ્રભુ[1] જયકરનારા એવા સર્વ તિર્થંકરોના ચરણકમળ ઉપર કુસુમાંજલિ મુકવી.

પછી સ્નાત્રીયા ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ. નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ.

એમ ત્રણ ખમાસમણ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરૂં ઇચ્છં એમ કહી, જગચિંતામણિ જગનાહ, જગગુરૂ જગરખ્ખણ; જગબંધવ જગસત્થવાહ, જગભાવ વિઅખ્ખણ ॥ અઠ્ઠાવય સંઠવિઅ રૂવ, કમ્મટ્ઠ વિણાસણ ॥ ચઉવિસંપિ જિણવર, જયંતુ અપ્પડિહય સાસણ ॥ ૧ ॥ કમ્મભૂમિહિં કમ્મભૂમિહિં પઢમ સંઘયણિ, ઉક્કોસય સત્તરિસય, જિણવરાણ વિહરંત લબ્ભઇ નવકોડિહિં કેવલિણ, કોડિસહસ્સનવ સાહુ ગમ્મઇ, સંપઇ જિણવરવીસમુણિ બિહુંકોડિહિં વરનાણ સમણહ કોડિસહસ્સદુઅ થુણિજ્જઇ નિચ્ચ વિહાણી ॥ ૨ ॥ જયઉ સામિય જયઉસામિય રિસહ સત્તુંજિ ઉજ્જિત-પહુ નેમિજિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિમંડણ ભરૂઅચ્છહિં મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ-દુરિઅ-ખંડણ. અવર વિદેહિં તિથ્થયરા ચિહુંદિસિ વિદિસિ જિંકેવિ તિઆણાગય-સંપઇઅ, વંદુ જીણસવ્વેવિ ॥ ૩ ॥ સત્તાણવઇ સહસ્સા,

---

૧ આમાં કર્ત્તા શુભવિજયશિષ્ય વીરવીજયજીસ્વ નામ પણ સુચવ્યું છે.

લખ્ખાછપ્પન અટ્ઠકોડીઓ બત્તિસય બાસિઆઇં તિઅ-લોએ ચેઇએ વંદે પનરસ કોડિસયાઇં, કોડિબાયાલલખ્ખ-અડવન્ના છત્તીસસહસ(અસિઇં)અસિઆઇં સાસય બિંબાઈં પણમામિ ॥ ૪ ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં, સગ્ગેપાયાલિ માણુસેલોએ,
જાઇં જિણ બિંબાઇં, તાઈં સવ્વાઈં વંદામિ.

પછી બે હાથ જોડી—

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં, ભગવંતાણં આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં સયંસંબુદ્ધાણં, પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥૩॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં. ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણ, દંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥૭॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં. ॥૮॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય-મવ્વાબાહ-મપુણરાવિત્તિ-સિદ્ધિગઇ-નામધેયં, ઠાણં સંપત્તાણં, નમોજિણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિણાગયેકાલે સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ.

જાવંતિ ચેઈઆઇં, ઉડ્ઢેય અહેઅ, તિરિય લોએઅ,
સવ્વાઈં તાઈં વંદે, ઈહ સંતો તત્થ સંતાઈં.
ઈચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉ જાવણિજ્જાએ,
નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ.
જાવંત કેવિસાહૂ, ભરહેરવય મહાવિદેહેઅ,
સવ્વેસિંતેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં.
નમોऽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ
ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં,
વિસહર-વિસનિન્નાસં, મંગલ કલ્લાણ આવાસં.
વિસહર ફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ
તસ્સ ગહ રોગ મારી, દુઠ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં.
ચિઠ્ઠઉદૂરેમંતો, તુજ્ઝપણામોવિ, બહુ ફલોહોઈ,
નરતિરિએસુવિજીવા, પાવંતિ ન દુખ્ખદોગચ્ચં.
તુહસમ્મત્તે લદ્ધે ચિંતામણિકપ્પપાયવબ્ભહિ એ,
પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં.
ઈઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિયએણ,
તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જીણચંદ.
પછી લલાટ સુધી હાથ જોડી.
જય વીયરાય જગ ગુરૂ, હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં,
ભવ નિવ્વેઓ મગ્ગા-ણુસારિયા ઇઠ્ઠફલ સિદ્ધિ.
લોગ વિરૂદ્ધચ્ચાઓ, ગુરૂજણપૂઆપરથ્થકરણંચ
સુહગુરૂજોગોતવ્વયણ-સેવણા આભવમખંડા.
(હાથ નીચા ઉતારી નાસિકા સુધી રાખવા)
વારિજ્જઈ જઇવિનિયાણ-બંધણં વીયરાય તુહસમએ,

તહવિ મમ હુજ્જ સેવા, ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં.
દુખ્ખખ્ખખ્ખઓકમ્મખ્ખખ્ખઓ, સમાહિ મરણં ચ બોહિલાભોઅ,
સંપજ્જઉ મહએઅં, તુહનાહ, પણામકરણેણં,
સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણમ્,
પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્.

પછી સ્નાત્રીઆઓએ હાથ ધૂપી હાથમાં કળશ લઈ મુખકોશ બાંધી ઉભા રહેવું.

॥ અથ કળશ દોહા ॥

સયલ જિણેસર પાયનમિ, કલ્યાણક વિધિતાસ;
વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂગે આશ. (૧)

॥ અર્થ ॥ સર્વ જિનેશ્વર ભગવંતના ચરણકમળમાં નમસ્કાર કરી તે ભગવંતના કલ્યાણકનો વિધિ હું કહું છું. તે કલ્યાણકની વિધિનું વર્ણન કરતાં અને સાંભળતાં સમગ્ર સંઘની ઇચ્છા સફળ થાય છે.

॥ ઢાળ ॥

॥ એકદિન અચિરા હુલરાવતી એ દેશી૦ ॥

સમકિત ગુણઠાણે, પરિણમ્યા, વળીવ્રતધર સંયમ સુખરમ્યા,
વીશસ્થાનક વિધિયે તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલમાં ધરી.
જો હોવે મુજ શક્તિ ઈસી, સવિજીવ કરૂં શાસન રસી,
શુચિરસ ઢલતે તિહાં બાંધતાં, તિર્થંકર નામ નિકાચતાં.
સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી,
ચવિ પન્નર ક્ષેત્રે અવતરે, મધ્ય ખંડે પણ રાજવી કુલે.
પટરાણી કુખે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો,
સુખશય્યાએ રજની શેષે, ઉતરતાં ચઉદ સુપન દેખે.

॥ અર્થ ॥ તિર્થંકર ભગવંતે પ્રથમ પૂર્વ ભવમાં સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત કરી અનુક્રમે ચારિત્રને અંગીકાર કરી વિધિપૂર્વક વીશ સ્થાનક તપનું આરાધન કર્યું અને આ પ્રમાણે મનમાં ભાવ દયાને ધારણ કરતા હતા. જો મારી શક્તિ હોય તો મારે સર્વ જીવોને વીતરાગ શાસનના ધર્મમાં જોડવા. આ પ્રમાણે નિરંતર નિર્મળ ભાવના ભાવતાં તિર્થંકર નામ કર્મ નિકાચિત કર્યું. એમ સરાગે સંયમને ગ્રહણ કરી આયુષ્ય પૂર્ણ કરી વચમાં એક દેવનો ભવ કરે છે. તે દેવના ભવમાંથી ચવીને પંદર કર્મભૂમિક્ષેત્રમાંથી મધ્યખંડના કોઈ પણ ક્ષેત્રને વિશે ઉંચ્ચકુલવાળા ક્ષત્રિયકુળમાં રાજાની પટરાણીની કુક્ષિમાં ગુણવંત પ્રભુ ગર્ભપણે ઉત્પન્ન થાય છે. તે કેવા શોભે છે, જેમ માનસરોવરમાં હંસ શોભે છે. જે વખતે તિર્થંકર ભગવંત માતાની કુક્ષિમાં ગર્ભપણે ઉત્પન્ન થાય છે. તે રાત્રિયે સુખશય્યામાં સુતેલા તે માતાજી આવા પ્રકારનાં ચૌદ સ્વપ્નને જુએ છે.

॥ ઢાળ સ્વપ્નની ॥

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઇઠ્ઠો, ત્રીજે કેસરિસિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિહ. (૧) પાંચમે ફુલની માળા, છઠે ચંદ્ર વિશાલા રવિરાતો ધ્વજ મોટો, પૂરણ કળશ નહિ છોટો. (૨) દશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રત્નાકર, ભુવન વિમાન રત્નગંજી અગ્નિશિખા ધૂમ વર્જી. (૩) સ્વપ્ન લઈ જઈ રાયને ભાસે, રાજા અર્થ પ્રકાશે; પુત્રતિર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકળ મનોરથ ફળશે.

॥ અર્થ ॥ તે ચૌદ સ્વપ્નમાં પહેલો હાથી દીઠો, બીજે વૃષભ, ત્રીજે કેસરિસિંહ, ચોથામાં શ્રીદેવી, પાંચમે ફુલની માળા

છઠ્ઠે ચંદ્ર, સાતમે સૂર્ય, આઠમે ધ્વજ, નવમે પૂર્ણકળશ, દશમે પદ્મસરોવર, અગીઆરમે ક્ષીરસમુદ્ર, બારમે. વિમાન, તેરમે રત્ન રાશિ. ચઉદમે નિર્ધૂમ અગ્નિશિખા. આવા પ્રકારના ઉત્તમ સ્વપ્નો દેખી માતાજી જાગીને રાજાજીની પાસે જઇને વિનયપૂર્વક સ્વપ્નની વાત કહે છે રાજા પણ સ્વપ્નને બરાબર સાંભળી તેનો વિચાર કરી તે સ્વપ્નનું ફલ આ પ્રમાણે કહે છે. હે દેવાંનુપ્રિયે! તારે ત્રણભુવનનો સ્વામિ તિર્થંકર પૂત્ર થશે કે જેના ચરણારવિન્દમાં સુરાસુરના ટોળાઓ નમસ્કાર કરશે અને સકળ સંઘની મનોવાંચ્છા પૂર્ણ થશે.

॥ વસ્તુ છંદ ॥

અવધિનાણે અવધિનાણે, ઉપના જિનરાજ,
જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર;
મિથ્યાત્વતારા નિર્બલા, ધર્મ ઉદય પરભાત સુંદર,
માતા પણ આણંદિયાં, જાગતી ધર્મ વિધાન,
જાણંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન. ॥૧॥

॥ અર્થ ॥ જે વખતે ભગવંત ગર્ભમાં ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારથીજ મતિ, શ્રુત અને અવધિજ્ઞાનના ધણી હોય છે. જે વખતે તિર્થંકર ભગવંત ગર્ભમાં પુત્રપણે ઉત્પન્ન થાય છે તે વખતે સમગ્ર જીવો શાંતિ પામે છે. જેમ સૂર્યના ઉદયથી તારાઓનું તેજ ચાલી જાય છે તેવીજ રીતે સૂર્યસમાન દેવાધિદેવ તિર્થંકર ભગવંતના ઉદયથી મિથ્યાત્વરૂપી તારાઓનો નાશ થાય છે. આવા ઉત્તમ તિર્થંકરરૂપી પુત્રનાં ગર્ભને ધારણ કરનારી માતા "મારો પુત્ર ત્રણ જગતમાં તિલક સમાન થશે" એમ જાણી મનમાં અત્યંત આનંદ પામી શેષ રાત્રીમાં ધર્મક્રિયા કરે છે.

॥ દોહા ॥

શુભ લગ્ને જિન જનમીયા, નારકીમાં સુખજયોત.
સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત.

॥ અર્થ ॥ અનુક્રમે પોતાના યોગ્ય ગર્ભકાળ પરિપૂર્ણ થએ છતે દેવાધિદેવ તિર્થંકર ભગવંતનો શુભ અવસરે જન્મ થાય છે. આ વખતે નારકીના જીવો પણ ક્ષણભર શાંતિ સુખ ભોગવે છે. ત્રણ ભુવનના સઘળા જીવો અત્યંત સુખ પામે છે અને ત્રણ જગતમાં ઉદ્યોત થઇ રહે છે.

અહીં પંખો, ચામર, દર્પણ ધરવું તથા રાખડી જમણે અંગુઠે મુકવીઃ—

॥ ઢાળ ॥

॥ કડખાની દેશી. ॥

સાંભળો કળશ જિન, મહોત્સવનો ઈહાં, છપ્પન કુમરી, દિશી વિદિશી આવે તીહાં, માય સુત નમિ આણંદા અધિકો ધરે ॥ અષ્ટ સંવર્ત્ત વાયુથી કચરો હરે ॥ ૧ ॥ વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટ કુમારી કરે, અષ્ટ કળશા ભરી, અષ્ટ દર્પણ ધરે, અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી; ચાર રક્ષા કરી ચાર દીપકગ્રહી ॥ ૨ ॥ ઘર કરી કેળના માય-સુત લાવતી, કરણ શુચિકર્મ જળ કલશે ન્હવરાવતી, કુસુમ પૂજી અલંકાર પેહેરાવતી રાખડી બાંધી જઇ શયન પધરાવતી ॥ ૩ ॥ નમિય કહે માય તુજ, બાળ-લીલાવતી મેરૂ રવિચંદ્ર લગે, જીવજો જગપતિ, સ્વામી ગુણ ગાવતી, નીજ ઘરે લાવતી, તેણે સમે ઈંદ્ર, સિંહાસન કંપતી. ॥ ૪ ॥

૨

॥ અર્થ ॥ જે વખતે દેવાધિદેવ અરિહંત પરમાત્માનો જન્મ થાય છે ત્યારે દરેક દિશાઓમાંથી પોતાને યોગ્ય ક્રિયા કરવા માટે છપ્પનદિશિ કુમરીઓ ત્યાં આવે છે. ત્યાં આવી ભગવંતને અને તેમની માતાજીને નમસ્કાર કરી અત્યંત આનંદ પૂર્વક નિચેના કામો કરે છે. આઠદિશિકુમારિકાઓ સંવર્ત્ત વાયુવડે ચાર દિશામાં એકેક યોજનનો સઘળો કચરો દૂર કરે છે. ત્યાર પછી આઠ કુમારિકાઓ સુગંધી જળની વૃષ્ટિ કરે છે. આઠ કુમારિકાઓ હાથમાં પૂર્ણ કળશને ધારણ કરીને ઉભી રહે છે. આઠ કુમારિકાઓ દર્પણ ધરે છે. આઠ કુમારિકાઓ ચમ્મર વીંજે છે. આઠ કુમારિકાઓ પંખા હાથમાં લઇને પવન નાંખે છે. ચાર કુમારિકાઓ હાથમાં રાખડી લઇને ઉભી રહે છે. અને ચાર કુમારીકાઓ દીપકને ગ્રહણ કરે છે ત્યાં ઉત્તમ પ્રકારના કેળના પાંદડાઓનું સૂતિગ્રહ બનાવી તેની અંદર પુત્ર અને માતાજીને લાવે છે. અને કલશો વડે સ્નાન કરાવે છે, પછી પૂષ્પ વડે પૂજા કરી આભૂપણ પહેરાવે છે. પછી હાથે રાખડી બાંધી પલ્યંકમાં પધરાવે છે. આ પ્રમાણે પોતાને લાયક ક્રિયાઓ કરી માતા તથા પુત્રને નમસ્કાર કરી આ પ્રમાણે કહે છે;—હે દેવાધિદેવ, આ જગત જીવોના હિત માટે યાવચ્ચંદ્રદિવાકરૌ સુધી આપ જીવજો. આ પ્રમાણે પ્રભુના ગુણ ગાતી ગાતી પોતપોતાના સ્થાનકે જાય છે. આવા અવસરે સૌધર્મ દેવલોકમાં ઈંદ્રનું સિંહાસન ચલાયમાન થાય છે.

॥ ઢાળ ॥

॥ એકવીશાની દેશી ॥

જિન જન્મયાજી, જિણ વેળા જનની ઘરે, તિણ વેળાજી,

ઈંદ્ર સિંહાસન થરહરે, દાહિણોત્તરજી જેતાજિન જનમે યદા, દિશિનાયકજી, સોહમ ઈશાન બેહુતદા ॥૧॥

॥ અર્થ ॥ જે જે વખતે તિર્થંકર ભગવંતનો જન્મ થાય છે તે વખતે સૌધર્મ અને ઇશાન દેવલોકના દક્ષિણ ઉત્તરના ઇંદ્રોના સિંહાસન કંપે છે.

॥ ત્રુટક ॥

તદાચિંતે ઈંદ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો,
જિન જન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો.
સુઘોષઆદે ઘંટનાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે,
સવિ દેવીદેવા જન્મહોત્સવે આવજો સુરગિરિવરે,

અહીં ઘંટ વગાડવો—

॥ અર્થ ॥ આમ અકસ્માત્ સિંહાસન કંપવાનું કારણ ઈંદ્રમહારાજ અવધિજ્ઞાન વડે જુએ છે. તો તિર્થંકર ભગવંતનો જન્મ થયેલો જાણી અત્યંત આનંદ પામે છે તિર્થંકર ભગવંતનો જન્મ થયો જાણી તરતજ હરિણગમેષી નામના દેવતા પાસે સુઘોષા નામનો ઘંટ વગડાવે છે અને બધા દેવોને ખબર આપે છે કે હે દેવો મહાનુભાવ તિર્થંકર ભગવંતનો જન્મ થએલો છે. માટે સર્વ દેવો જન્મોત્સવ કરવા મેરૂ પર્વત ઉપર આવજો.

॥ ઢાળ ॥ પૂર્વલી ॥

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડિ આવી મળે, જન્મોત્સવજી, કરવા મેરૂ ઉપર ચલે, સોહમપતિજી, બહુ પરિવારે; આવીયા, માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવિયા.

॥ અર્થ ॥ આ પ્રમાણે તિર્થંકર ભગવાનના જન્મની ખબર પડતાની સાથે ક્રોડો દેવો એકઠા થાય છે અને ભગવંતનો જન્મોત્સવ કરવા માટે મેરૂ પર્વત ઉપર જાય છે. ઘણા પરિવારથી પરિવરેલો સૌધર્મઈંદ્ર દેવલોકમાંથી ભૂમિતલ ઉપર આવી જે ઠેકાણે તિર્થંકર ભગવંતનો જન્મ થયો છે ત્યાં જાય છે અને ત્યાં જઈ માતા અને ભગવંતને નમસ્કાર કરી પ્રભુને વધાવે છે.

॥ ત્રુટક ॥

વધાવી બોલે હે રત્નકૂખ, ધારિણી તુજ સુતતણો,
હું શક્ર સોહમ નામે કરસું, જન્મમહોત્સવ અતિ ઘણો.
એમ કહી જીન પ્રતિબિંબ સ્થાપી પંચરૂપે પ્રભુગ્રહી,
દેવદેવી નાચે હર્ષ સાચે સુરગિરિ આવ્યા વહી.

॥ અર્થ ॥ ત્યારપછી ઈંદ્ર મહારાજા પ્રભુની માતાને આ પ્રમાણે કહે છે. હે રત્નકુક્ષીને ધારણ કરવાવાળી હું સૌધર્મ દેવલોકનો શક્ર નામે ઈંદ્ર તમારા પુત્રનો જન્મ મહોત્સવ કરવા આવ્યો છું. એ પ્રમાણે કહી ભગવંતના પ્રતિબિંબને સ્થાપન કરી ભગવંતને ઈંદ્ર મહારાજે પાંચરૂપે ગ્રહણ કર્યા અને દેવદેવીઓના સમૂહ સાથે વાજતા ગાજતાં મેરૂ પર્વત ઉપર આવ્યા.

॥ ઢાળ ॥ પૂર્વલી ॥

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુકવનમે ચિહું દિશે, શીલા ઉપરજી,
સિંહાસન મન ઉલસે, તિહાં બેસીજી શક્રે જીન ખોળે
ધર્યા, હરિ ત્રેસઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા.

॥ અર્થ ॥ મેરૂ પર્વત ઉપર પાંડુકવનમાં શીલા ઉપર

સિંહાસન ગોઠવી ત્યાં ઈંદ્ર મહારાજ બેસીને ભગવંતને પોતાના ખોળામાં ધારણ કર્યા. અને બીજા ત્રેસઠ ઈંદ્રો ત્યાં આવ્યા.

॥ ત્રુટક ॥

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તીહાં, કરે કળશ અડજાતીના,
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધી, ધૂપવળી બહુ ભાતિના.
અચ્યુત પતિયે હુકમકીનો, સાંભળો દેવા સવે,
ખીરજલધી ગંગાનીર લાવો, ઝટિતી જિન મહોત્સવે.

॥ અર્થ ॥ તે ચોસઠઈંદ્રોએ આઠ જાતિના કળશા બનાવી તેની અંદર માગધ વિગેરે ઉત્તમ તિર્થોના સુગંધી પાણી ભર્યાં. અનેક પ્રકારનો સુગંધી ધૂપ ઉખેવ્યો ત્યાર પછી અચ્યુતેંદ્રે બીજા દેવોને જિનેશ્વર ભગવંતના જન્મમહોચ્છવમાં ગંગા વિગેરેના પાણી લાવવા માટે હુકમ કીધો.

॥ ઢાળ ॥

॥ વિવાહલાની દેશી ॥

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ વરદામે ચલીયા, પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મળ જળ કળશા ભરાવે; તીરથ ફળ ઔષધિ લેતા, વળી ખીરસમુદ્રે જાતાં, જળ કળશા બહુલ ભરાવે ફુલ ચંગેરી થાળ લાવે. સિંહાસન ચામર ધારી, ધુપ ધાણાં રકેબી સારી, સિદ્ધાંતે ભાખ્યા જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ; તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે, કળશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભકતે પ્રભુના ગુણ ગાવે.

॥ અર્થ ॥ અચ્યુતેંદ્રના હુકમને સાંભળીને તુરતજ બીજા દેવા ગંગા, માગધ, ક્ષીરસમુદ્ર વિગેરે તીર્થોના પાણી લેવા માટે ગયા. અને તે તીર્થોના નિર્મળ પાણીવડે કળશાઓ ભર્યા. ભરીને પાછા આવતાં અનેક પ્રકારની સુગંધી ઓષધિઓ પુષ્પ ચંગેરી થાળ વિગેરે વસ્તુઓ લાવ્યા. સિંહાસન, ચામર ધૂપધાનુ, રકેબી વિગેરે સિદ્ધાંતમાં કહેલા સર્વ ઉપગરણો ત્યાં એકઠાં કર્યાં. એ પ્રમાણે દરેક વસ્તુ લઇને તેઓ મેરૂ પર્વતપર આવ્યા. પ્રભુના દર્શન કરીને બહુજ આનંદ પામ્યા. પોતાની સાથે લાવેલા જળકળશા વિગેરે સમગ્ર વસ્તુઓ ત્યાં મુકી ઘણાજ આનંદ સહીત પ્રભુના ગુણ ગાવા લાગ્યા.

॥ ઢાળ ॥

॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

આતમ ભક્તિ મલ્યા કેઈ દેવા, કેતા મિત્તનું જાઈ, નારી પ્રેર્યા વળી નિજ કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ; જોઈસ, વ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે, અચ્યુત પતિ હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે. ॥૧॥ અડજાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો, ચઉસઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢિસેં ગુણા કરી જાણો; સાઠ લાખ ઉપર એક કોડી, કળશાના અધિકાર, બાસઠ ઈંદ્રતણા તિહાં બાસઠ, લોકપાલના ચાર. ॥૨॥ ચંદ્રની પંક્તિ છાસઠ છાસઠ, રવિસેણી નરલોકો, ગુરૂસ્થાનક સુર કેરો એકજ, સામાનિકનો એકો;સોહમપતિ ઈશાનપતિની, ઈંદ્રાણીના સોળ, અસુરની દશઇંદ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ.

॥૩॥ જ્યોતિષ વ્યંતર ઇંદ્રની ચઉચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો, કટકપતિ અંગરક્ષક કેરો, એક એક સુવિવેકો; પરચુરણ સુરનો એક છેલ્લો, એ અઢિસેં અભિષેકો, ઈશાન ઈંદ્ર કહે મુજ આપો, પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો. ॥૪॥ તવ તસ ખોલે ઠવિ અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે, વૃષભરૂપ કરી શ્રૃંગજળે ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુ અંગે; પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી કેસર રંગરોલે, મંગળદીવો આરતી કરતાં, સુરવર જયજય બોલે. ॥૫॥ ભેરી ભુંગળ તાલ બજાવત, વળિયા-જીન કર ધારી, જનની ઘર માતાને સોંપી, એણિપરે વચન ઉચ્ચારી; પુત્ર તમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક સાધાર, પંચધાવી રંભાધિક થાપિ, પ્રભુ ખેલાવણ હાર. ॥૬॥ બત્રીશ કોડી કનક મણિ માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે, પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ, દ્વીપ નંદીસર જાવે; કરિય અઠ્ઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે, દીક્ષા કેવળને અભિલાષે, નિત નિત જિન ગુણ ગાવે, ॥૭॥ તપગચ્છ ઈસરસિંહ સૂરીસર, કેરા શિષ્ય વડેરા, સત્યવિજય પંન્યાસ તણે પદ, કપૂરવિજય ગંભીરા; ખિમાવિજસ તસ સુજસ વિજયના, શ્રીશુભ વિજય સવાયા, પંડિત વીરવિજય શિષ્યે જિન, જન્મમહોત્સવગાયા. ॥૮॥ ઉત્કૃષ્ટા એકસોને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીશ, અતીત અનાગતકાળે અનંતા, તિર્થંકર જગદીશ; સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ; મંગળ લીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ. ॥૯॥

ઈતિ શ્રી સ્નાત્રપૂજા સમાપ્ત. ॥

॥ અર્થ ॥ કેટલાક દેવો પોતાને પ્રભુ ઉપર ભક્તિ હોવાથી, કેટલાક મિત્રની પેરણાથી, કેટલાક સ્ત્રીની પેરણાથી, કેટલાક આ આપણો કુલ ધર્મ છે એમ જાણી ભુવનપતિ વ્યંતર, જ્યોતિષ અને વૈમાનિક દેવો ત્યાં આવ્યા હતા. અને અચ્યુતેંદ્રના હુકમથી કળશા ભરી પ્રભુને ન્હવરાવતા હતા તે કળશાઓ આઠ પ્રકારના હતા તે દરેક આઠ આઠ હજાર હતા એટલે બધા મળી ૬૪૦૦૦) કળશાઓ હતા. અને તેને અઢીસે ગુણા કરવા. કારણ કે કળશા ૬૪૦૦૦) પરંતુ અભિષેક કરનારા અઢીસો તે કોણ તે આગલ કહે છે તે પ્રમાણે ગુણાકાર કરવાથી એક ક્રોડ આઠ લાખ અભિષેક થાય છે. હવે અઢીસે અઢીસે કયા કયા તે કહે છે. બાસઠ ઇંદ્રના બાસઠ, ચાર લોકપાલના ચાર, ચંદ્રની છાશઠપંક્તિના છાસઠ, છાસઠ સૂર્યપંક્તિના છાસઠ, એક ગુરૂનો, એક સામાનિક દેવનો, સોળ સૌધર્મ ઇંદ્ર, અને ઇશાનેદ્રની ઇંદ્રાણીના, દસ અસુરેદ્રની ઇંદ્રાણીના, બાર નાગેંદ્રની ઇંદ્રાણીના ચાર જ્યોતિષીઇંદ્રના ચાર વ્યતરેંદ્રના, એક ત્રણ પર્ષદાનાં, એક કટકપતિ, એક અંગરક્ષક કેરો, એક પરચુરણ દેવનો આ પ્રમાણે અઢીસેં અભિષેક જાણવા ત્યાર પછી ઇશાનેંદ્ર સૌંધર્મ ઇંદ્રને કહે છે કે મને થોડીવાર પ્રભુજીને ખોળે બેસાડવા માટે આપો આ પ્રમાણે તેની માગણીથી તેના ખોળામાં પ્રભુજીને બેસાડીને પોતે વૃષભ રૂપ કરી શીંગડામાં જળ ભરી તે વડે પ્રભુજીને અભિષેક કરે છે. ત્યાર પછી આરતી મંગલ દીવો ઉતારીને દેવતાઓ જયજયના નાદ સાથે પ્રભુને વધાવે છે. ત્યાર પછી ભગવંતને હાથમાં ધારણ કરી, ભેરી, સરણાઈ વિગેરે વાજીંત્રના અવાજ સાથે વાજતે ગાજતે માતા પાસે જઈ પુત્રને સોંપી આ

પ્રમાણે બોલે છે. આ તમારો પુત્ર છે. પરંતુ તે અમારો સ્વામી છે અમે એમના સેવક છીએ. તે પછી ધાવ માતા, કેલ વિગેરે પ્રભુને રમવા માટે વસ્તુ મુકીને બત્રીશ કોડ સોનૈયા મણી માણેક વસ્ત્ર વિગેરેની વૃષ્ટિ કરીને આનંદ પુરો કરવા માટે નંદિશ્વરદ્વીપ જાય છે. ત્યાં અઠ્ઠાઇ મહોચ્છવ કરી સર્વે દેવો પોતપોતાને સ્થાને જાય છે. અને પ્રભુની દીક્ષા, કેવળજ્ઞાન વિગેરે કલ્યાણકો વખતની રાહ જોતા રહે છે. હવે આ સ્નાત્ર પૂજાના કર્તા કોણ છે તે કહે છે.તપગચ્છ નાયક વિજય સિંહસૂરીશ્વરના સત્યવિજય પંન્યાસ નામના શિષ્ય થયા તેમના શિષ્ય કપૂરવિજય મહારાજને ખીમા વિજય મહારાજ નામના શિષ્ય થયા તેમના શિષ્ય સુજશ વિજયને શુભ વિજય નામના શિષ્ય થયા તેમના શિષ્ય પંડિત વીરવિજયજીએ આ જન્મ મહોત્સવની રચના કરી છે. ઉત્કૃષ્ટા ૧૭૦ તીર્થંકર અને હાલમાં વિચરતા મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં રહેલા વીશ વિહરમાન તથા અતીત અનાગત અને વર્તમાન તીર્થંકરનો આ જે સામાન્ય કલશ છે તે જે પ્રાણી ગાય છે તે આનંદ મંગળ પામે છે. અને ઘેર ઘેર હર્ષના વધામણા થાય છે.

॥ સુચના ॥

અહીં કળશાભિષેક કરીયે, પછી દુધ, દહી, ઘી, જળ અને સાકર એ પાંચ વસ્તુઓ ભેગી કરી તેનો પખાલ કરવો. પછી અંગ લુહણા કરી (વરખ હોય તો છાપી) પૂજા કરવી. પછી પુષ્પ ચઢાવવા પછી લુણ ઉતારી આરતી ઉતારવી પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆએ પોતાના નવઅંગે કંકુના ચાંલ્લા કરવા પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગળ દીવો ઉતારવો. (આરતી મંગળદીવો બન્ને ઉતારતી વખતે થારીમાં એક એક પૈસો મુકવો.)(અહીં સ્નાત્ર ભણાવ્યા પછી તરતજ શ્રી શાંતિનાથજીનો કળશ ભણાવવો હોય તો આ બધી ક્રીયા પછી કરવી.)

(પંચામૃત ભરેલો કળશ લઈ ઉભા રહેવું)

॥ અથ ॥

શ્રી જ્ઞાનવિમળસૂરીશ્વરજી કૃત

શ્રી શાંતિનાથજીનો કળશ.

॥ કાવ્ય ॥

શ્રેયઃશ્રીજયમંગલાભ્યુદયતાવલ્લી પ્રરોહાંબુદો, દારિદ્રયદ્રુમકાનનૈકદલને મત્તોદ્ધુરઃ સિંધરઃ, વિશ્વેસ્મિન્ પ્રગટપ્રભાવમહિમા સૌભાગ્યભાગ્યોદયઃ સઃ શ્રી શાંતિજિનેશ્વરો ભિમતદોજીયાત્ સુવર્ણચ્છવિઃ ॥

॥ ગદ્ય પાઠ ॥

અહો ભવ્યભવ્યાઃ શ્રૃણુત તાવત્ સકલમંગલમાલાકેલિકલનલસનકમલલીલાસકલ કરોલંબિતાંચિત્તવૃતયોઃ વિહિત શ્રીજિનેંદ્રભક્તિપ્રવૃતયઃ સાંપ્રતશ્રીમત્શાંતિજિનજન્માભિષેકકલશઃ ॥

॥ ઢાલ ॥ રાગ વસંત ॥

॥ આરામ મંદર ભાવ—એ દેશી ॥

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીયે તાસ, જિમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ; કુરૂનામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિણાઉરસાર, જિણ નયરી કંચણ રયણ ધણધણ સુગુણ જણ આધાર ॥ ૧ ॥ તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ, નિજ પ્રકૃતી સોમહ તેજે તપન માનુચંદદિણંદ; તસપણચખાણિ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર, સુખ સેજ સૂતાં ચૌદ પેખે

સુપન સાર ઉદાર ॥ ૨ ॥ શાંતિકરણ જિન શાંતિજિનેશ્વર દેવ, જે ચોગ ક્ષેમંકર જગહિતકર નિત મેવ; વિશ્વસેન નરેશ્વર વંશ મહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચનવાને સમ સુખકંદ ॥ ૩ ॥ જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસનામે સઘળા ઇત ઉપદ્રવ જાય, આવી ઉપન્ના અચિરા દેવી કુખે મુખ ઉતરતાં ચૌદસ સુહણા દેખે ॥ ૪ ॥

॥ દુહા ॥

ભાવારથ જેહવા હુશે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ; જિણ ગુણ દાખુ દેશથી, મતિ મંદે કહું તેહ.

॥ ઢાલ ॥ તેહિજ સામેરી તથા નટ ગાઇ રે ॥

ઉન્નત સિત ગજવર ચઉવિધ ધર્મ કહંત, માનુ મોહ મહાગઢ તસ સિર દોટ દિયંત; ઐરાવણ પતિ નતિ સેવિત ચઉગતિઅંત તિણહેતે પ્રથમ ગજ સુપને શુભ ચઉદંત ॥૧॥ સંયમ ભાર વહેવા ધોરી વૃષભ કહાવે, ભરતે ભવિખેત્રે બોધિ બીજવર વાવે જસ ઉન્નત કુંકુદ ઉન્નત ગોત્રને વંશ, સિત અમૃત મંગલ મુખ બીજે વૃષભ અવતંસ ॥ ૨ ॥ પરતીર્થિક શ્વાપદ પીડિત ભવિવનરાખે, એકલ-મલ્લ દુર્દ્ધર સિંહ પરાક્રમ દાખે, પરીસહ ગજ ભેદી નહિ અસહાય અબીહ, એવોએ હોશે ત્રીજે આવી એમ કહે સીંહ ॥ ૩ ॥ દેઇવા-ર્ષિક દાને જીન પદ લચ્છી લેહસે, મુજ ચાપલ દુષણ એહને સંગે મીટશે, જડકંટક સંગી નિજ કજછંડી વાસ, કહે લક્ષ્મી ચોથે સુપને અર્થ વિલાસ ॥ ૪ ॥ ત્રિભુવન શીર ધરશે જસઆણા સુર-ધામ, નિજ જસભર સુરભિત જગત હુશે ઉદ્દામ; એ પંચમ સુહણે

છઠ્ઠે શશિધર દેખે, નિઃકલંક હું થાવું તુજ સુત સંગ વિશેષે ॥૫॥ કુવલયે મુદદેશે શમ ચંદ્રાતપ યુકત હવે સપ્તમે દિનકર મિ-થ્યા તિમિર વિમુક્ત ભવિકમળ વિકાસે માનુ કહે પુષ્પદંત, તુમ-સુતપરે અમચોનિત્ય ઉદય પભણુંત ॥૬॥ કુળ ધ્વજ તુમ નંદન ધર્મ ધ્વજ સોહંત, સવિ ત્રિભુવન માંહે એહિજ એક મહંત; એમ અઠમ સુહણે ભવિકને ભાવ જણાવે; હવે નવમે કુંભો સુપને એમ કહાવે ॥ ૭ ॥ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર ધર્મ મહાપ્રાસાદ, તસશીખરે ઠવશે આતમ નહિં વિખવાદ; દશમે પદ્મસરોવર સુકૃત કજપદ ઠાવે, એ પાવન કરશે જ્ઞાનાંજલી મંગલ ભાવે ॥ ૮ ॥ તુજ સુતગુણ રયણે ગંભીરા સુગુણ મહેઠો થયો જાણી સેવે ખીર સમુદ્રજમીઠો; તે ભણી મુજ નીરે હોજો તનુ પરિભોગ એકાદસ સુહણે માનુએ વિન-તિયોગ ॥ ૯ ॥ વળી ભુવન વિમાનાધિપ ચઉદેવનીકાય, સેવીત એ હોશે પાસે સુર સમુદાય; બારમે એ જાણો તેરમે રયણનો રાશી, ધન કંચન દેઇ કરશે ત્રિગડે વાસી ॥ ૧૦ ॥ જ્ઞાનાદિક ગુણ મણી દેશે ભવિને એહ વર વરિકા ઘોષિ પુરવપરે ગુણગેહ; નિજ કર્મ ઇંધનને ધ્યાનાનલશું ઝાલી, નિજ આતમ નિર્મળ કંચન પરે અજવાળ ॥ ૧૧ ॥ નિર્ધુમ અગ્નિ સમ ભવિ સોવન કરી શુદ્ધ, ચૌદસમે સુહણે અષ્ટ કર્મ ખયે સિદ્ધ; ચૌદરાજની ઉપર કરશે જે અહી ઠાણ, તેહ ભણી સંપુરણ ચૌદ સુપન મંડાણ ॥ ૧૨ ॥ ગુણ લક્ષણ લક્ષિત અતી સુંદર આકાર, જિન માતા ચૌદે દેખે સુપન ઉદાર; પણચક્રી માતા કાંઇક તેજે હીણ, દેખે દોય પહર દોયવાર ગુણપીણ ॥ ૧૩ ॥ કુલ કીરતી થંભો કુલાધાર કુલમેર, કુલ સુર-

તરૂ પાદપ જેહને નહીં ભવફેર; કુલ મંડણ દીપક ઝીપક દુશમન કોડી ત્રિભુવન જસ ભકતે નમશે પદકર જોડી ॥ ૧૪ ॥ વળી હોડ ન એહની કરતા ભુવન મઝાર, લોકોત્તર ચરિતે ધન્ય હોશે અવતાર; વળી જ્ઞાન વિમળ ગુણ જેહનાં કહેતાં પાર ન લહે મુખ કહેતાં જો સુરગુરૂ અવતાર ॥ ૧૫ ॥

સવઠ સિદ્ધ વિમાનથી તવ ચવિય ઉઅરે ઉપન્ન, બહુ ભદ્ર ભદ્રવ કસિણ સત્તમી દિવસ ગુણ સંપુન્ન. તવરોગ સોગ વિયોગ વિહુર મારી ઇત સંમત, વરસયલ મંગલ કેલિકમલા ઘરઘરે વિલસંતવર ચંદયેગે જેઠ તેરસ વે દિન થયો જમ્મ, તાંમ મઝ્ઝ રયણી દિશાકુમરી કરે સુઇ કમ્મ. તવ ચલિય આસન ઇંદ મુણિ સવિહરિ ઘંટનાદે મેલી સુરવિંદ સથ્થે મેરૂ મથ્થે રચે મજ્જન કેલી.

॥ ઢાલ ॥ નાભિરાયા ઘરે નંદન જનમીયાએ ॥
॥ એ દેશી ॥

॥ તાલ ॥ વિશ્વસેન નૃપ ઘરે નંદન જનમીયાએ; તિહુઅણ, ભવિઅણ પ્રેમ શું પ્રણમીયાએ ॥ ત્રુટક ॥ પ્રણમીયા ચઉસઠ ઇંદ્ર, લેઇઠવે મેરૂ ગિરિંદ સુર નદીય નીર સમીર, તિહાં ખીર જલનિધિ નીર ॥ ૧ ॥ સિંહાસને સુરરાજ તિહાં મલ્યા દેવસમાજ, સવિઔષધીની જાત, તિહાં સરસ કમલ વિખ્યાત ॥ ૨ ॥ તાલ॥ વિખ્યાત વિવિધ પરિકર્મનાએ, તિહાં હરખભર સુરભી વરદામનાએ॥ત્રુટક ॥ વરદામ માગધનામ,જેહ તીર્થ ઉત્તમઠામ;તિહાંતણી માટી સર્વ,કરગ્રહે સર્વ સુપર્વ ॥ ૩ ॥ બાવનાચંદન સાર, અભિઓગિ સુર અધિકાર; મનધરી અધિક આણંદ; અવલોકતા જિનચંદ ॥ ૪ ॥ તાલ ॥

શ્રી જિનચંદને સુરપતિ સવિ નવરાવતાએ, નિજ નિજ જન્મ સુકૃતારથ ભાવતાએ ॥ ત્રુટક ॥ ભાવતા જનમ પ્રમાણ, અભિષેક કળશ મંડાણ; સાઠ લાખને એક કોડિશત હોય પંચાસ જોડિ ॥ ૫ ॥ આઠ જાતિના જેહોએ, ચઉસઠિ સહસા જોએ, એણિ પરે ભક્તિ ઉદાર કરે પુજા વિવિધ પ્રકાર ॥ ૬ ॥ તાલ ॥ વિવિધ પ્રકારના કરીય શિણગારશું એ ભરિય જલ વિમલના વિપુલ ભૃંગારનાએ ॥ ત્રુટક ॥ ભૃંગાર થાલચંગેરી સુપતિષ્ટ પ્રમુખ સૂભેરી; સવિકલશ પરિમંડાણ તે વિવિધ વસ્તુ પ્રમાણ ॥૭॥ આરતિ મંગળ દીપ, જિનરાજને સમીપ; ભગવતિ ચૂરણમાંહિ, અધિકાર એહ ઉત્સાહ ॥૮॥ અધિક ઉત્સાહશું હરખભર જલ ભીંજતાએ. નવ નવ ભાતિશું ભક્તિભર કીજતાએ ॥ત્રુટક॥ કીજતા નાટિક રંગ, ગાજતી ગુહિર મૃદંગ, કિટ ક્રીરતિ કઠતાલ ચઉતાલ તાલ કંસાલ ॥૯॥ શંખ પણવ ભુગળ ભેરી, ઝલ્લરી વિણાનફેરી; એક કરે હયહયકાર, એક કરે ગુંજ ગુલકાર ॥ ૧૦ ॥ તાલ ॥ ગુલકાર ગરજનારવ કરે એ, પાયદુર દુરય સુર ધરેએ; ॥ ત્રુટક ॥ સુરધરે અતિ બહુમાન, તિહાં કરે નવ નવતાન; વરવિવિધ જાતિ છંદ જાણે ભક્તિ સુરતરૂ કંદ ॥ ૧૧ ॥ વલી મંગલ કરે આઠ, એ જંબુપન્નતી પાઠ; થય થુઈ મંગલ એમ, મન ધરે અતિ બહુ પ્રેમ ॥૧૨॥ ॥ તાલ ॥ બહુ પ્રેમ સુઘોષણ પૂણ્યની સુર સહુએ, સમકિત પોષણા શિષ્ટસંતોષણા એમ બહુએ ॥ ત્રુટક ॥ બહુ પ્રેમશું સુખ એમ, ધરે આવીયા નિધિ જેમ; બત્રિસ કોડિ સુવર્ણ, કરે વૃષ્ટિ રયણ નિધન્ન ॥ ૧૩ ॥ જિનજનની પાસે મહેલી, કરે અઠ્ઠાઇની કેલિ, નંદિસરે જિનગેહ, કરે મહો. સવ સસનેહ ॥ ૧૪ ॥

॥ ઢાલ ॥

હવે રાય મહોત્સવ કરે રસભર હુવો જબ પરભાત, સૂર પુ-જીઓ સુત નયન પેખે, હરખીઓ તવ તાત; વર ધવલ મંગલ ગીત ગાને સધવ ગાયે રાસ, બહુ દાને માને સુખીયા કીધા, સકલ પુગી આસ ॥ ૧ ॥ પંચ વરણિ કુસુમ વાસિત, ભૂમિકા સંલિત, વર અગર ચંદન ગુરૂધુપ ધુંપણા છટ્ટા કુંકુમ દિત્ત; શિર મુગટ મંડળ કાને કુંડલ હૈયે નવસર હાર, ઇમ સયલ ભૂષણ ભૂષિતાંબર જગતજન પરિવાર ॥ ૨ ॥ જિન જન્મ કલ્યાણક મહોત્સવે, ચૌદ ભુવન ઉદ્યોત, નારકી થાવર પ્રમુખ સુખીયાં, સકલ મંગલ હોત; દુઃખ દુરિત ઇત સમંત સઘળે જિનરાજ જન્મ પ્રતાપ, તેણે હેતે શાંતિકુમાર ઠવીઉં નામે ઇતિ આલાપ. ॥ ૩ ॥ એમ શાંતિ જિનનો કલશ ભણતા હોએ મંગલમાલ; કલ્યાણ કમલા કેલિ કરતાં લાહએ લીલ વિલાસ; જિન સ્નાત્ર કરીએ સહેજે તરીયે ભવ સમુદ્ર અપાર; શ્રી જ્ઞાન વિમલ સૂરિંદ જંપે શ્રી શાંતિ જિન જયકર ॥ ૪ ॥

॥ ઇતિ શ્રી શાંતિનાથજીનો કળશ ॥

॥ અથ લુણ ઉતારણ ॥

લુણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા, મન રંગે ॥ લુણ ॥ (૧) જિમ જિમ તડતડ લુણજ ફુટે તિમ તિમ અશુભ કર્મ બંધજ તૂટે ॥ લુણ ॥(૨) નયણ સલુણા શ્રી જિનજીના અનુપમ રૂપ દયારસભીના ॥ લુણ ॥ (૩)

રૂપ સલુણું જિનજીનું દીશે. લાજ્યું લુણ તે જળમાં પેસે ॥ લુણ ॥ (૪) ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જળધારા, જળણ ખેપવીએ લુણ ઉદારા ॥ લુણ ॥ (૫) જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજો લુણજ્યું પાણી ॥ લુણ ॥ (૬) અગર કૃશ્નાગરૂ કુંદરૂ સુગંધે, ધુપ કરી જે વિવિધ પ્રબંધો ॥ લુણ ॥ (૭)

॥અર્થ॥ હે ભવિપ્રાણી સ્વચ્છ જલની ધારાની માફક તારા મનની ઉજ્વલધારાથી જિનેશ્વર ભગવંતના અંગેલુણ ઉતારજે. તે લુણ ઉતારવાથી શું ફલથાય છે તે બતાવે છે. જિનેશ્વર ભગવંતના અંગે લુણ ઉતારવાથી જેમ તે લુણ તરત ફુટી જાય છે તેવી રીતે આપણા અશુભ કર્મના દલીઆ નાશ પામે છે. જિનેશ્વર ભગવંતના નેત્ર કમલ અત્યંત દયાર્દ્ર હોય છે. જિનેશ્વર ભગવંતના અનુપમરૂપને જોઇને જાણે મનમાં લજ્જા ઉત્પન્ન થઈ હોય તેમ તે લુણ પાણી પાણી થઇ જાય છે. હે ભવિ પ્રાણીતું જિનેશ્વર ભગવંતને ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરીને અગ્નિને વિષે લુણ નાખજે. જે પ્રાણી જિનેશ્વર ભગવંત ઉપર દુમણો દુમણો થાય છે. તે મીઠાની માફક પાણી જેવો થઇ જાય છે. માટે હે ભવિ પ્રાણીઓ ઉત્તમ દશાંગ કૃશ્નાગરૂ વિગેરે સુગંધી ધૂપ વડે પ્રભુની ભક્તિકરજો,

॥ આરતી ॥

વિવિધ રત્નમણી જડીત રચાવો, થાળ વિશાળ, અનોપમ લાવો, આરતી ઉતારો પ્રભુજીની આગે; ભાવના ભાવી શીવ સુખ માગે ॥આરતી॥ સાત ચઉદને એકવીશ ભેવા, ત્રણ ત્રણવાર પ્રદક્ષિણા દેવા ॥આરતી॥ જિમ જિમ જળધારા દેઈ જંપે, તિમ તિમ દોહગ થરહર કંપે ॥

આરતી ॥ બહુ ભવસંચિત પાપ પણાસે, દ્રવ્ય પૂજાથી ભાવ ઉલ્લાસે ॥ આરતી ॥ ચૌદ ભુવનમાં જિનજીને તોલે કોઈ નહી આરતી એમ બોલે ॥ આરતી ॥

॥ અર્થ ॥ વિવિધ પ્રકારના રત્નોથી જડિત એવો થાળ મંગાવીને તેની અંદર આરતી મુકી પ્રભુજીની આગળ આરતી ઉતારવી. આરતી ઉતારતી વખતે શુભ ભાવના ભાવતા મોક્ષ સુખની માગણી કરવી. સાત ચૌદ અને એકવીશ ભેદ વાળી આરતી વડે ત્રણ ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી અને જલની ધારા દેતાં જેમ જેમ આરતી બોલે છે તેમ તેમ સવિ પાપનો નાશ થાય છે. જિનેશ્વર ભગવંતની દ્રવ્ય પૂજા કરતા ઘણા ભવના પાપો નાશ પામે છે. આ આરતી. એમ બોલે છે કે ત્રણ ભુવનને વિષે જિનેશ્વર ભગવંતના સરખુ બીજુ કોઇ નથી.

॥ અથ મંગળ દીવો ॥

દીવોરે દીવો, મંગળિક દીવો, ભુવન પ્રકાશક જિન ચિરંજીવો ॥દીવો॥ ચંદ્ર સૂરજ પ્રભુ તુજ મુખ કેરા, લુંછણુ કરતા દે નીત્ય ફેરા ॥દીવો॥ જીમ તુજ આગળ સુરની અમરી, મંગળ દીપક કરી દીયે ભમરી ॥ દીવો ॥ જીમ જીમ ધુપ ઘટી પ્રગટાવે, તીમ તીમ ભવના દુરીત દઝાવે ॥ દીવો ॥ નીર અક્ષત કુસમાંજલિ ચંદન, ધુપદીપ ફ્લ નૈવેદ વંદન ॥ દીવો ॥ એણીપેરે અષ્ટ પ્રકારી કીજે, પુજા સ્નાત્ર મહોત્સવ પભણીજે ॥ દીવો ॥

॥ અર્થ ॥ હે ભગવંત હું આપની પાસે મંગલિકદીવો ઉતારૂં છું. હે ત્રણ ભુવનને પ્રકાશિત કરનારા જિનેશ્વર દેવ તમે

ચિર કાલ પર્યંત જયવંતા વર્તો હે પ્રભુ ચંદ્ર અને સૂર્ય પણ તમારા મુખ કમલનું લુંછણું કરવા માટે નિરંતર આમથી તેમ ફર્યા કરે છે. જેવી રીતે દેવાંગના તારી પાસે મંગલ દીવા ઉતારી નાચ વિગેરે કરે છે. વળી જેમ જેમ ધુપ વિગેરેને ઉખેવે છે તેમ તેમ તેના ભવોભવના પાપો પણ નાશ પામે છે. માટે હે ભવિપ્રાણી તું પણ જલ. અક્ષત, કુસુમાંજલિ, ચંદન, ધૂપ, દીપક નૈવેદ્ય વિગેરે અષ્ટ પ્રકારી પૂજા વડે સ્નાત્ર મહોત્છવ કરજે.

મંગલં ભગવાન્ વીરો મંગલં ગૌતમ પ્રભુઃ ।
મંગલં સ્થૂલભદ્રાદ્યાઃ જૈનધર્મોસ્તુ મંગલં ॥ ૧ ॥

॥ પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત, અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દુહા ॥

॥ પ્રથમ જલ પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ,
જલપૂજા ફળ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ॥ ૧ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, જલં યજામહે સ્વાહા.

॥ દ્વિતીય ચંદન પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ,
આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ ॥ ૨ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય ચંદનં યજામહે સ્વાહા

॥ તૃતીય પુષ્પ પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

સુરભિઅખંડ કુસુમ ગ્રહી, પૂજો ગત સંતાપ,
સુમજંતૂ ભવ્યજપરે, કરિયે સમકિત છાપ. ॥ ૩ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, પુષ્પાણિ યજામહે સ્વાહા.

॥ ચતુર્થ ધૂપ પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

ધ્યાનઘટા પ્રગટાવીયે, વામ નયન જિન ધૂપ,
મિચ્છતદુર્ગંધ દૂરે ટળે, પ્રગટે આતમ વરૂપ. ॥ ૪ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, ધૂપં યજામહે સ્વાહા.

॥ પંચમ દીપક પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

દ્રવ્ય દીપક સુવિવેકથી, કરતાં દુઃખ હોય ફોક,
ભાવ પ્રદીપ પ્રગટ હુવે, ભાસિત લોકાલોક. ॥ ૫ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, દીપમાલાં યજામહે સ્વાહા.

॥ ષષ્ઠ અક્ષત પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

શુદ્ધ અખંડ અક્ષત ગ્રહી, નંદાવર્ત્ત વિશાળ,
પૂરી પ્રભુ સન્મુખ રહો, ટાળી સકળ જંજાલ. ॥ ૬ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, અક્ષતાન્ યજામહે સ્વાહા.

॥ સપ્તમ્ નૈવેદ્ય પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

અણુહારીપદ મેં કરયાં, વિગ્ગહ ગઇય અનંત,
દૂર કરી તે દીજીયે, અણાહારી શિવસંત. ॥ ૭ ॥

॥ મંત્ર ॥ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય નૈવેદ્યં યજામહે સ્વાહા.

॥ અષ્ટમ્ ફળ પૂજા ॥

॥ દુહો ॥

ઇંદ્રાદિક પૂજા ભણી, ફળ લાવે ધરી રાગ,
પુરૂષોત્તમ પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ॥ ૮ ॥

॥ મંત્ર ॥ ઓઁ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમપુરૂષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મ-જરામૃત્યુનિવારણાય, શ્રીમતેજિનેંદ્રાય, ફલાનિ યજામહે સ્વાહા.

॥ ઇતિ અષ્ટમૂપ્રકારી પૂજાના દુહા ॥

॥ અથ ચૈત્યવંદન વિધિ સહીત ॥

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણા દેવા.

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ॥ ૧ ॥ ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ॥ ૨ ॥ ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ ॥ ૩ ॥ (**પછી જમણો ઢીંચણ ભોંય સ્થાપી, ડાબો ઢીંચણ ઉભો રાખી બેહાથ જોડી**) ઇચ્છા કારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઇચ્છં, સકળ કુશળવલ્લી પુષ્કરાવર્ત મેઘો, દુરિત તિમિર ભાનુ; કલ્પવૃક્ષોપમાન. ભવજળ નિધિ પોતઃ સર્વ સંપત્તિ હેતુ સભવતુ સતતં વઃ શ્રેયસે શાંતિનાથઃ શ્રેયસે પાર્શ્વનાથઃ

જયચિંતામણી પાર્શ્વનાથ, જગત્રિભુવન સ્વામી; અષ્ટ કરમ રીપુ જીતીને, પંચમગતિ પામી. પ્રભુનામે આનંદ કંદ, સુખ સંપત્તિ લહીએ. પ્રભુ નામે ભવ ભવ તણાં, પાતક સબ દહીએ. ઓઁ હ્રીઁ વર્ણ જોડી કરીએ જપીયે પાર્શ્વનામ. વિષ અમૃત થઇ પરગમે, પામે અવિચળ ઠામ.

જંકિંચિ નામ તિથ્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥
જાઈં જિણબિંબાઈં, તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ ॥ ૧ ॥

(બે હાથ જોડી નાસીકા સુધી રાખી)

નમુથ્થુણં, અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં, પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવર પુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં, લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઈવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં, અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં. અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટ–છઉ–માણં, જિણાણંજાવયાણં, તિન્નાણંતારયાણં, બુદ્ધાણંબોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં. સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ–મયલ–મરૂઅ–મણંત–મખ્ખય–મવ્વાબાહ–મપુણરાવિત્તિ–સિદ્ધિગઈ–નામધેયં, ઠાણંસંપત્તાણં, નમોજિણાણં, જિઅભયાણં, જેઅ અઈઆ સિદ્ધા, જેઅભવિસ્સંતિણા ગયે કાલે, સંપઇ અ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણવંદામિ.॥ જાવંતિ ચેઈઆઇં, ઉડ્ઢેય અહેઅ, તિરિઅ લોએઅ, સવ્વાઈં તાઇં વંદે ઇહસંતોતત્થસંતાઇ ॥ ૧ ॥ ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ. ॥ ૧ ॥ જાવંતકેવિસાહૂ, ભરહે-રવય-મહા-વિદેહેઅ, સવ્વેસિં તેસિંપણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં ॥ ૧ ॥ નમોઽર્હત્‌સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ **(પછી સ્તવન કહેવું સ્તવન ના આવડે તો ઉવસગ્ગહરં કહેવું)**

॥ શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનું સ્તવન ॥

અંતરજામી સુણ અલવેસર, મહિમા ત્રિજગ તુમારો, સાંભળીને આવ્યો હું તીરે, જન્મ મરણ દુઃખ વારો. ॥ સેવક અરજ કરે છે રાજ, અમને શીવ સુખ આપો. ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ સહુકોનાં મન વંછીત પૂરો, ચિંતા સહુની ચુરો; એહવું બિરૂદ છે રાજ તુમારૂં, કેમ રાખો છો દૂરે. ॥ સે૦ ॥ ૨ ॥ સેવકને વલવલતો દેખી, મનમાં મહેર ન ધરશો, કરૂણા સાગર કેમ કહેવાશો, જો ઉપગાર ન કરશો ॥ સે૦ ॥૩॥ લટપટનું હવે કામ નહીં છે. પ્રત્યક્ષ દરિસણ દીજે, ધુંઆડે ધીજું નહીં સાહિબ, પેટ પડયાં પતી જે ॥ સે૦ ॥ ૪ ॥ શ્રી શંખેશ્વર મંડણ સાહિબ, વિનતડી અવધારો; કહે જિનહર્ષ મયા કરી મુજને, ભવસાયરથી તારો ॥ સે૦ ॥ ૫ ॥

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં, વિસહર વિસનિન્નાસં, મંગલ-કલ્લાણ-આવાસં ॥ વિસહર ફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઇજો સયા મણુઓ. તસ્સગહ રોગ મારી. દુઠ્ઠ-જરાજંતિ ઉવસામં, ચિઠ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝપણામોવિ બહુફલો હોઇ. નરતિરિએ સુવિજીવા, પાવંતિ ન દુખ્ખ-દોગચ્ચં. તુહ સમ્મતેલધ્ધે ચિંતામણિ-કપ્પ-પાયવબ્ભહિએ. પાવંતિઅવિગ્ઘેણં, જીવાઅયરામરં ઠાણં, ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભર-નિબ્ભરેણ હિયએણ, તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ. **(પછી બે હાથ જોડી લલાટ સુધી હાથ ઉંચા રાખી જય વીયરાય કહેવા.)**

જય વીયરાય જગગુરૂ, હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં. ભવનિવ્વેઓ મગ્ગા, ણુસારિઆ ઇઠ્ઠફલ સિદ્ધિ. લોગ વિરૂદ્ધચ્ચાઓ ગુરૂજણ પૂઆ પરથ્થ કરણંચ. સુહગુરૂ જોગો તવ્વય, સેવણા આભવમખંડા **(પછી બે હાથ નીચા ઉતારી નાસીકા સુધી**

રાખવા) વારિજ્જઈ જઈવિનિઆણુ, બંધણું વીયરાય તુહ સમએ, તહવિમમહુજ્જ સેવા ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણું. દુખ્ખ ખઓ કમ્મખઓ. સમાહિ મરણુંચ બોહિલાભોઅ. સંપજ્જઉ મહએઅં, તુહનાહપણામ કરણેણું. સર્વ મંગલ માંગલ્યમ્, સર્વ-કલ્યાણ કારણમ્, પ્રધાનં સર્વ-ધર્માણમ્, જૈનં જયતિ શાસનમ્. (પછી ઉભા થઇ) અરિહંત ચેઇઆણું, કરેમિ કાઉસગ્ગં, વંદણવત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણ વત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગવત્તિઆએ, સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વઢ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઈએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલીએ પિત્ત મુચ્છાએ, સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિસંચાલેહિં. એવ માઈએહિં, આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જમે કાઉસગ્ગો. જાવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું, નપારેમિ, તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ.

હવે પ્રતિમાકારે ઉભા રહી મનમાં એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરવો તે નિચે પ્રમાણે.

નમોઅરિહંતાણું, નમોસિદ્ધાણું, નમોઆયરિઆણું, નમોઉવજ્ઝાયાણું, નમોલોએસવ્વસાહૂણું, એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણુંચસવ્વેસિં, પઢમંહવઈમંગલં.

(કાઉસગ્ગપારિ નિચે પ્રમાણે નમોઽર્હત્ કહી એક થોય કહેવી)

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

॥ થોય ॥

પાસ જિણંદા વામાનંદા, જબ ગરભે ફળી,

સુપના દેખે અર્થ વિષેખે, કહે મઘવા મળી.
જિનવર જાયા, સુર હુલરાયા, હુઆ રમણી પ્રિયે,
નેમિરાજી ચિત્ત વિરાજી, વિલોકિત વૃતલીએ.
(પછી ખમાસમણું દેવું:)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ. નિસીહિઆએ મત્થએણવંદામિ.

॥ ઈતિ ચૈત્યવંદન વિધિ સહીત ॥

સામાયિક લીધા પછી નીચેના દોષ તજવા.

દશ મનના—(૧) વેરી દેખી રીશ કરે, (૨) અવિવેક ચિંતવે, (૩) અર્થ ન ચિંતવે, (૪) મનમાં ઉદ્વેગ ધરે, (૫) યશની વાંચ્છા કરે, (૬) વિનય ન કરે, (૭) ભય ચિંતવે, (૮) વ્યાપારચિંતવે, (૯) ફળનો સંદેહ રાખે, (૧૦) નીયાણું કરે.

દશ વચનના—(૧) કુવચન બોલે, (૨) હુંકારો કરે, (૩) અર્થ ન ચિંતવે (૪) લવારો કરે, (૫) કલહ કરે, (૬) આવો જાવો કહે, (૭) ગાળ બોલે, (૮) બાળક રમાડે, (૯) વિકથા કરે, (૧૦) હાંસી કરે.

બાર કાયાના—(૧) આશન ચપળ, (૨) ચાર દીશાએ જુવે, (૩) સાવદ્યકામ કરે, (૪) આળસ મરડે, (૫) અવીનય બોલે, (૬) ઓઠુ લઈ બેસે, (૭) મેલ ઉતારે, (૮) ખરજ ખણે, (૯) પગ ઉપર પગ ચઢાવે, (૧૦) અંગ ઉઘાડું મુકે, (૧૧) અંગ ઢાંકે, (૧૨) ઉંઘે.

॥ સામાયિક વિધિ સહિત ॥

પ્રથમ ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મુકી શ્રાવક શ્રાવિકા કટાસણું, મુહુપત્તી, ચરવળો લેઈ, શુદ્ધ વસ્ત્ર જગ્યા પુંજી કટાસણું પાથરી

કટાસણા ઉપર બેસી, મુહુપત્તી ડાબા હાથમાં મુખ પાસે રાખી, જમણો હાથ સ્થાપનાજી સન્મુખ રાખી, નવકાર અને પંચિંદિઅ કહેવો. (**સ્થાપનાચાર્ય સ્થાપેલા હોય તો નવકાર અને પંચિંદિઅ કહેવા નહીં.**) નમોઅરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિયાણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએસવ્વસાહુણં, એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચસવ્વેસિં, પઢમં હવઈ મંગલં ॥ઇતિ॥૧॥ પંચિંદિઅ સંવરણો, તહનવવિહ—બંભચેર ગુત્તિધરો, ચઉવિહ—કસાય—મુકો, ઇઅ અઠ્ઠારસગુણેહિં સંજુત્તો, પંચમહાવયજુતો પંચ—વિહાયાર પાલણ—સમથ્થો, પંચસમિઓ તિગુત્તો, છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્ઝ ॥ઇતિ॥૨॥ઇચ્છામિ ખમાસમણો,વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ ॥ ઇતિ ॥૩॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ! ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, ઇરિયા વહિયાએ વિરાહણાએ, ગમણા ગમણે, પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસાઉત્તિંગ—પણગ દગ મટ્ટી—મક્કડા સંતાણા સંકમણે, જેમેજીવા વિરાહિયા,એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા, અભિહયા વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદવિયા, ઠાણાઓઠાણંસંકામિયા, જીવિયાઓવવરોવિયા, તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૪ ॥ તસ્સઉત્તરીકરણેણં, પાયચ્છિતકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણંકમ્માણં, નિગ્ઘાયણઠ્ઠાએ, ઠામિકાઉસગ્ગં ॥ ઇતિ ॥ ૫ ॥ અન્નથ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલીએ પિત્તમુચ્છાએ, સુહુમેહિંઅંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિંખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિસંચાલેહિં, એવમાઈ-

એહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિયો હુજ્જમે કાઉસ્સગ્ગો, જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં, નપારેમિ, તાવકાયં ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં વોસિરમિ. ॥ ઇતિ ॥ ૬ ॥

(હવે એક લોગસ્સ (અથવા ચાર નવકાર) નો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો તે નિચે પ્રમાણે.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણે, અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી. ઉસભ-મજિઅંચ વંદે, સંભવમભિણંદણંચ સુમઇંચ, પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણંચ ચંદપ્પહં વંદે, સુવિહિંચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ-સિજ્જંસ, વાસુપુજ્જંચ, વિમલમણંતંચજિણં, ધમ્મં સંતિચ વંદામિ. કુંથું અરંચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણંચ, વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં, પાસં તહવદ્ધમાણંચ, એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા, પહીણ જરમરણા, ચઉવિસંપિ જિણવરા, તિથ્થયરામે પસીયંતુ, કિત્તિય-વંદિય-મહિયા, જેએ લોગસ્સ ઉત્તમાસિદ્ધા, આરૂગ્ગ-બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમદિંતુ. ચંદેસુ નિમ્મલયરા,આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા, સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધાસિદ્ધં મમદિસંતુ ॥ ઇતિ ॥ ૭ ॥ ઇચ્છામી ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ મત્થએણવંદામિ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક મુહુપત્તિ પડીલેહું ? ઇચ્છં, ([1] **એમ કહી મુહુપત્તિના પચીસ તથા અંગની પડિલેહણાના પચીસ બોલ કહી મુહુપત્તિ નિચે પ્રમાણે ક્રીયા કરી પડીલેહવી.**

---

૧ પ્રથમ મુહપત્તિ ઉકેલીને બે છેડા બે હાથે પકડી પહેલા પાસે (**સુત્ર**[1]) અને બીજે પાસે (**અર્થ** [2]) તેનું (**તત્ત્વ**[3])

૧-૨-૩—આ એકજ બોલ સમજવો, બાકી કાંઉસમાં રહેલા બધા બોલ છે.

પછી ઈચ્છામિખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઈચ્છાકારેણ સંદિસહભગવન્ સામાયિક સંદિસાહુ ? ઈચ્છં, ઈચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉંજાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક ઠાઉં? ઈચ્છં ! પછી બે હાથ જોડી નમો અરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમો આયરિયાણં, નમોઉવજ્ઝાયાણં,

---

સમ્યક પ્રકારે હૃદયને વિષે ધરૂં એમ ચિંતવી બે પાસાં જોઈ લેવાં, ત્યાર પછી જમણા હાથમાં પકડેલો છેડો ડાબા હાથ ઉપર નાખી ડાબા હાથમાં પકડેલો છેડો જમણા હાથે પકડવો એમ ફેરવી બે હાથે પકડી ડાબા હાથવાળા છેડાને (**સમકિત મોહની, મિશ્ર મોહની, મિથ્યાત્વ મોહની** પરીહરૂં,) એ ત્રણ બોલથી નચાવવાની પેરે હલાવવો, તેજ પ્રમાણે જમણા હાથના છેડાને (**કામરાગ, સ્નેહરાગ, દષ્ટિરાગ** પરીહરૂં,) એ ત્રણ બોલથી પખોડા કરવા, પછી મુહપત્તી ફેરવી એકેક પડથી વાળી ત્રણ વધુકટ કરી જમણા હાથની ચાર આંગળીઓ વચ્ચે ભરાવી ડાબા હાથની પસલી કરીને (**સુદેવ, સુગુરૂ, સુધર્મ** આદરૂં,) એ બોલથી ત્રણ અખોડા પસલી કરવી. પછી મુહપત્તિ ઉંચી રાખી પસલી અવળી કરી હાથના તલાને મુહપત્તિ ન અડકે તેવી રીતે (**કુદેવ, કુગુરૂ, કુધર્મ** પરીહરૂં) એ બોલથી ખંખેરી ત્રણ પખોડા કરવા, પછી (**જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર** આદરૂં) એ બોલથી ત્રણ પ્રમાર્જના પસલી માંહેથી ઘસી કાઢવી, પછી મુહપત્તી ડાબા હાથમાં લઈ એકેક પડથી વાળી ત્રણ વધુકટ કરી ડાબા હાથની ચાર આંગળીઓ વચ્ચે ભરાવી, જમણા હાથની પસલી કરીને (**જ્ઞાનવિરાધના, દર્શનવિરાધના,**

નમોલોએસવ્વસાહુણં. એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં, ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાયકરી સામાયિક દંડક ઉચરાવોજી (**તેવારે વડિલ હોય તે કરેમિભંતે કહે, વડીલ ના હોય તો પોતાની મેળે ઉચારવું તે નિચે પ્રમાણે.**)

ચારિત્રવિરાધના પરીહરૂં). એ ત્રણ બોલથી અખોડા પસલી કરવી, પછી મુહપત્તિ ઉંચી રાખી પસલી અવળી કરી હાથના તલાને મુહપત્તિ ન અડકે તેવી રીતે (**મનગુપ્તી, વચનગુપ્તી, કાયગુપ્તી** આદરૂં), એ ત્રણ બોલથી ખંખેરી ત્રણ પખોડા કરવા, પછી (**મનદંડ, વચનદંડ, કાયદંડ** પરીહરૂં). એ ત્રણ બોલથી ત્રણ પ્રમાર્જના પસલી માંહેથીવશી કાઢવી. પછી તરતજ અંગના પચીસ બોલ પડીલેહવાની નીચે મુજબ શરૂઆત કરવી. (**હાસ્ય, રતી, અરતી** પરીહરૂં). એ ડાબા હાથની ભુજાયે કોણીથી ઉપરના ભાગે ત્રણ કહેવા, (**ભય, શોક, દુર્ગંછા પરીહરૂં**) એ જમણા હાથની ભુજાયે કોણીથી ઉપરના ભાગે ત્રણ કહેવા, (**કૃષ્ણલેસ્યા નીલલેસ્યા, કપોતલેસ્યા** પરીહરૂં) એ ત્રણ મસ્તકે પ્રમાર્જના કરવી. (**રસગારવ, ઋદ્ધિગારવ, શાતાગારવ**) પરીહરૂં એ ત્રણ મુખે પ્રમાર્જના કરવી (**માયાશલ્ય, નિયાણુશલ્ય, મિથ્યાત્વશલ્ય પરીહરૂં**) એ ત્રણ છાતીયે પ્રમાર્જના કરવી (**ક્રોધ, માન** પરીહરૂં) ડાબા ખભાની નીચે પીઠની બાજુએ કહેવા. (**માયા લોભ પરીહરૂં**) જમણા ખભાની નીચે પીઠની બાજુએ કહેવા. (**પૃથ્વીકાય, અપકાય, તેઉકાયની જયણા કરૂં**) ડાબા પગે ઢીંચણની નીચે ત્રણ કહેવા. (**વાઉકાય, વનસ્પતિકાય, ત્રસકાયની** રક્ષા કરૂં). જમણા પગે

કરેમિભંતે! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ, જાવનિઅમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિહેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, નકરેમિ,નકારવેમિ,તસ્સભંતે પડિક્કમામિ,નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ. ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ બેસણે સંદિસાહુ ! ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણવંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ બેસણે ઠાઉં ? ઇચ્છામિ ખમાસમણે વદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઅએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સજ્ઝાય સંદિસાહું ? ઇચ્છામિ ખમાસમણો,વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સજ્ઝાય કરૂં ? ઇચ્છં ? બે હાથ જોડી (**ત્રણ નવકાર ગણવા**) નમોઅરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિઆણં, નમોઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએસવ્વસાહૂણં, એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચસવ્વેસિં,પઢમં હવઇ મંગલં. (૧)નમોઅરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએ સવ્વસાહૂણં, એસોપંચ નમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચસવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં. (૨) નમોઅરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિઆણં, નમોઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએસવ્વસાહૂણં, એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચ, સવ્વેસિં, પઢમંહવઇમંગલં. (૩) હવે બે ઘડી (**અડતાલીસ મીનીટ**) સજ્ઝાય ધર્મધ્યાન (**ભણવું વિગેરે**) કરવું.

(ઇતિ શ્રી સામયિક લેવાનો વિધિ.)

ઢાંચણથી નીચે ત્રણ કહેવા. ઉપર મુજબ પચાસ બોલથી મુહપત્તિ પડીલેહવી જોઇએ.)

॥ સામાયિક પારવાની વિધિ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં, પડિક્કમામિ, ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ, ગમણાગમણે પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસાઉત્તિંગ, પણગ-દગ-મટ્ટી-મકડા સંતાણા સંકમણે જેમે જીવા વિરાહિયા, એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા, અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓઠાણં સંકામિયા, જીવિયા, ઓવવરોવિઆ, તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં. તસ્સઉત્તરિકરણેણં, પાયચ્છિતકરણેણં, વિસોહિકરણેણં, વિસલ્લીકરણેણં, પાવાણંકમ્માણં, નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ,ઠામિકાઉસગ્ગં.અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં,ખાસિએણં, છીએણં,જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં,ભમલીએપિત્ત મુચ્છાએ, સુહુમેહિંઅંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિંખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં, એવ માઈએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિયો, હુજ્જમે કાઉસગ્ગો જાવઅરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં, નપારેમિ, તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં ઝાણેણં, અપ્પાણં વોસિરામિ (**પછી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસગ્ગ કરવો તે પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો**) લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મતિથ્થયરે જિણે, અરિહંતે કિત્તઈસ્સં, ચઉવીસંપિકેવલી. ઉસભમજિઅંચવંદે, સંભવમભિણંદણંચ સુમઇંચ, પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણંચ ચંદપ્પહંવંદે. સુવિહિંચ પુપ્ફદંતં, સીઅલસિજ્જંસ, વાસુપુજ્જંચ, વિમલમણંતંચ જિણં,

ધમ્મં સંતિંચ વંદામિ, કુંથું અરંચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણંચ, વંદામિરિટ્ઠનેમિં, પાસંતહવદ્ધમાણંચ, એવંમએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા, ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિથ્થયરામે પસીયંતુ, કિત્તિય-વંદિય-મહિયા, જેએલોગસ્સ ઉત્તમાસિદ્ધા, આરૂગ્ગ-બોહિલાભં, સમાહિવર મુતમંદિંતુ. ચંદેસુનિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયંપયાસયરા, સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધાસિદ્ધિં મમદિસંતુ. (**પછી**) ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, મત્થએણવંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહભગવન્ સામાયિકપારૂં ? યથાશક્તિ (**કહી**) ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણવંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પાર્યું ? તહત્તિ (**પછી જમણો હાથ ચરવળા અગર કટાસણા ઉપર સ્થાપી**) નમોઅરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિઆણં, નમોઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએસવ્વસાહૂણં, એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલાણંચ સવ્વેસિં પઢમં હવઇ મંગલં. સામાઇયવયજુત્તો, જાવમણે હોઇનિયમસંજુત્તો, છિન્નઇઅસુહંકમ્મં, સામાઇયજત્તિઆવારા, સામાઇઅંમિઉકએ, સમણોઇવસાવઓ હવઇ જમ્હા, એએણકારણેણં બહુસોસામાઇયંકુજ્જા. સામાયિક વિધે લીધું, વિધે પાર્યું. વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મનવચન કાયાએકરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. (**પછી જમણો હાથ સ્થાપનાજી સન્મુખ સવળો રાખી એક નવકાર ગણવો.**) નમો અરિહંતાણં, નમોસિદ્ધાણં, નમોઆયરિઆણં, નમોઉવજ્ઝાયાણં, નમોલોએસવ્વસાહૂણં, એસોપંચનમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો મંગલાણંચ સવ્વેસિં, પઢમંહવઇમંગલં.

(જો આપણે સ્થાપનાચાર્ય ના સ્થાપ્યા હોય તો નવકાર કહેવો નહિં.) (અહીં ઉપરાઉપરી ત્રણ સામાયિક કે બે સામાયિક કરવા હોય તો દરેક સામાયિક લેતાં લેવાની વિધિ કરવી, પણ વખતોવખત પારવું નહિં, બે સામાયિક કરવા હોય તો બે પુરા થએ અને ત્રણ સામાયિક કરવા હોય તો ત્રણ પુરા થએ એકવાર પારવું, એવી પ્રવૃતિ છે.)

॥ ઇતિ સામાયિક પારવાનો વિધિ. ॥

॥ ગુરૂ વંદન કરવાનો વિધિ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ॥ ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, મત્થએણ વંદામિ.

ઇચ્છકાર સુહરાઇ[1] (સુહદેવસિ[2]) સુખતપ, શરીરનિરાબાધ, સુખસંજમજાત્રા નિર્વહો છોજી ? સ્વામી સાતા છેજી ? ભાત પાણીનો લાભ દેજોજી. [3]ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! અબ્ભુટ્ઠીઓમિ અબ્ભિંતર

૧—પ્રભાતથી તે બપોરના બાર સુધી સુહરાઇ કહેવું. ૨—બપોરથી સંધ્યાકાર સુધી સુદેવસિ કહેવું. ૩—જો ગુરૂમહારાજ મુનિ હોય તો ખમાસમણો ન દેવું પણ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, પંન્યાસ. ગણી, હોય તો ખમાસમણો દેવું એવી રૂઢી છે.

રાઇયં (દેવસિઅં) ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ રાઇયં. (દેવસિઅં) જં કિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તેપાણે, વિણએ વેઆવચ્ચે, આલાવે સંલાવે, ઉચ્ચાસણે સમાસણે, અંતરભાસાએ ઉવરિભાસાએ, જંકિંચિ મજ્ઝ વિણય-પરિહીણં, સુહુમં વા બાયરં વા, તુબ્ભે જાણહ, અહં ન જાણામિ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ પછી ગુરૂને પુછવું-સ્વામી સાતા છેજી ?॥

॥ ઇતિ ગુરૂ વંદન વિધિ ॥

શ્રી રત્નાકર પચ્ચીસી.

॥ મંગલાચરણ ઉપજાતિ ॥

મંદીર છો મુક્તિતણા માંગલ્ય ક્રીડાના પ્રભુ,
ને ઇંદ્ર નર ને દેવના સેવા કરે તારી વિભુ;
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી શિરદાર અતિશય સર્વના,
ઘણું જીવ તું ઘણું જીવ તું ભંડાર જ્ઞાનકળા તણા. ॥ ૧ ॥

અર્થ—મોક્ષરૂપી લક્ષ્મીના મંગલમય આનંદનાં ગૃહ, નરના ઇંદ્ર-રાજાઓએ તથા દેવતાઓના ઇંદ્રોએ નમન કર્યું છે જેના ચરણકમલમાં એવા, સર્વ અતિશયે કરીને મુખ્ય અને જ્ઞાનરૂપી કળાના ભંડાર એવા હે સર્વજ્ઞ પ્રભુ ! આપ ચિરકાળ જયવંતા વર્તો.

॥ અભિધેય સૂચના. ॥

ત્રણ જગતના આધાર ને અવતાર હે કરૂણાતણા,
વળી વૈદ્ય હે દુર્વાર આ સંસારનાં દુઃખો તણા;
વીતરાગ વલ્લભ વિશ્વના તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરૂં,
જાણો છતાં પણ કહી અને આ હૃદય હું ખાલી કરૂં, ॥ ૨ ॥

અર્થ—ત્રણ જગતના આધાર, કૃપાના અવતાર, અત્યંત દુઃખથી છુટે તેવા સંસારના વિકારોને મટાડવામાં વૈદ્ય સમાન, વીતરાગ, બધું જાણવાવાળા એવા હે પ્રભુ ! તમારી પાસે બહુજ શુદ્ધભાવથી-ભોળપણાથી કાંઇક વિનતિ કરૂં છું.

॥ બાળક જેવા નિખાલસપણાથી વિનતિ કરવાનો નિર્ણય. ॥

શું બાળકો મા-બાપ પાસે બાળક્રીડા નવ કરે ?,
ને મુખમાંથી જેમ આવે તેમ શું નવ ઉચ્ચરે;
તેમજ તમારી પાસ તારક આજ ભોળા ભાવથી,
જેવું બન્યું તેવું કહું તેમાં કશું ખોટું નથી. ॥ ૩ ॥

અર્થ—બાળક્રીડામાં આનંદ પામનાર બાળક પોતાના મા-બાપ પાસે કોઈ પણ જાતની શંકા રાખ્યા શિવાય (જે મનમાં આવે તે) શું નથી બોલતો ? તેવીજ રીતે હે નાથ ! મારો આશય-મારૂં નિવેદન પશ્ચાત્તાપપૂર્વક હું આપની પાસે યથાર્થ રીતે કહીશ.

॥ દાન, શિયળ, તપ અને ભાવના વિનાનું વ્યર્થ ભવભ્રમણ. ॥

મેં દાન તો દીધું નહિં ને શિયળ પણ પાળ્યું નહિં,
તપથી દમી કાયા નહિં શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિં;
એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી કાંઈ પણ પ્રભુ નવ કર્યું,
મ્હારૂં ભ્રમણ ભવસાગરે નિષ્ફળ ગયું નિષ્ફળ ગયું ! ॥ ૪ ॥

અર્થ—હે પ્રભુ ! નથી મેં આ ભવમાં દાન દીધું કે નથી મેં શુદ્ધ બ્રહ્મચર્ય પાળ્યું, નથી કર્યો મેં તપ, તેમ નથી અંતરમાં ભાવ્યો સારો ભાવ, અરેરે ! મારો આ ભવનો ફેરો નકામોજ થયો.

॥ કષાયના બંધનથી પ્રભુ ભજવાની અશક્તિ. ॥

હું ક્રોધ અગ્નિથી બળ્યો વળી લોભ સર્પ ડસ્યો મને,
ગળ્યો માનરૂપી અજગરે હું કેમ કરી ધ્યાવું તને ?
મન મારૂં માયાજાળમાં મોહન ! મહા મુંઝાય છે,
ચડી ચાર ચોરો હાથમાં ચેતન ઘણો ચગદાય છે. ॥ ૫ ॥

અર્થ—ક્રોધરૂપી અગ્નિએ મને બાળ્યો, દુષ્ટ લોભરૂપી મોટા સર્પે મને ડંશ દીધો અભિમાન. રૂપી અજગર મને ગળી ગયો; અને માયારૂપી જાળમાં હું બંધાયો. હે પ્રભુ ! હું તમને શી રીતે ભજું ?.

॥ સત્કર્મને અભાવે ભવોની નિષ્ફળતા. ॥

મેં પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઈ કર્યું નહિં.
તેથી કરી સંસારમાં સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિં;

જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા,
આવેલ બાજી હાથમાં અજ્ઞાનથી હારી ગયા. ॥ ૬ ॥

અર્થ—હે ત્રણ જગતના નાથ ! આ ભવમાં તથા પરભવમાં મેં કોઈનું પણ હિત કરેલ ન હોવાથી લેશમાત્ર પણ સુખ મને મળ્યું નથી; હે પ્રભુ ! અમારા જેવાનો અવતાર તો જાણે ભવ પૂરો કરવા માટેજ થયો હોય તેમ લાગે છે.

॥ મનની પાષાણથી પણ વિશેષ કઠોરતા. ॥

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી ચંદ્રથી તો પણ પ્રભુ,
ભીંજાય નહિં મુજ મન અરેરે ! શું કહું હું તો વિભુ;
પત્થર થકી પણ કઠણ મારૂં મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે,
મરકટ સમા આ મન થકી હું તો પ્રભુ હાર્યો હવે. ॥ ૭ ॥

અર્થ—આનંદદાયક વર્તનવાળા હે પ્રભુ ! તમારા મુખરૂપી ચંદ્રના દર્શનનો લાભ થવા છતાં પણ આનંદરૂપી રસ મારા મનમાંથી ઝર્યો નહિં. તેથી હું ધારૂં છું કે મારૂં મન પાષાણથી પણ વધારે કઠોર છે.

॥ દુષ્પ્રાપ્ય રત્નત્રયીનું પ્રમાદ વડે ગુમાવવું. ॥

ભમતાં મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના,
જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી રત્નત્રય દુષ્કર ઘણા.
તે પણ ગયા પરમાદના વશથી પ્રભુ કહું છું ખરૂં,
કોની કને કિરતાર આ પોકાર હું જઈને કરૂં ! ॥ ૮ ॥

અર્થ—હે પ્રભુ ! દુઃખથી પ્રાપ્ત કરી શકાય તેવાં (જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રરૂપી) ત્રણ રત્નો બહુ ભવોમાં ભ્રમણ કર્યા પછી આપની પાસેથી મેં મેળવ્યા; પરંતુ તે પણ પ્રમાદ અને નિદ્રાના વશવર્તીપણામાં હું ગુમાવી બેઠો. હવે હું કોની પાસે જઈને પોકાર કરૂં ?

॥ વૈરાગ્ય. ધર્મ. વિદ્યાદિનો દુરૂપયોગ. ॥

ઠગવા વિભુ આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા,
ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા;
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ?
સાધુ થઈને બ્હારથી દાંભિક અંદરથી રહું. ॥ ૯ ॥

અર્થ—હે પ્રભુ ! મેં વૈરાગ્યનો દેખાવ કર્યો તે પણ બીજાને ઠગવા માટે, ધર્મનો ઉપદેશ કર્યો તે માત્ર લોકોને ખુશી કરવા માટે, વિદ્યા ભણ્યો તે પણ માત્ર વાદ કરવા માટે, આપને મારી હસવા જેવી કેટલીક વાતો કહું ?

॥ મુખ. ચક્ષુ. તથા મનનો દુરૂપયોગ, ॥

મેં મુખને મેલું કર્યું દોષો પરાયા ગાઇને,
ને નેત્રને નિંદિત કર્યાં પરનારીમાં લપટાઇને;
વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું ચિંતી નઠારૂં પરતણું
હે નાથ ! મારૂં શું થશે ચાલાક થઈ ચુકયો ઘણું. ॥ ૧૦ ॥

અર્થ—અન્યનું વાંકું બોલીને મેં મારા મુખને, પારકી

સ્ત્રીઓને જોઈને મારી આંખોને, પારકાનું અશુભ ચિંતવીને મારા ચિત્તને મેં દોષિત કર્યાં છે. હે પ્રભુ! હવે મારૂં શું થશે?

॥ કામાંધ થઇ આત્માને ઉપજાવેલી પીડા. ॥

કરે કાળજાને કતલ પીડા કામની બીહામણી,
એ વિષયમાં બની અંધ હું વિડંબના પામ્યો ઘણી;
તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી લાજ આપતણી કને,
જાણો સહુ તેથી કહું કર માફ મારા વાંકને. ॥ ૧૧ ॥

અર્થ—કામથી આંધળા બનેલા મેં કામદેવરૂપી રાક્ષસથી મારી જાતને બહુ કદર્થના ઉપજાવી, હે સર્વજ્ઞ! શરમ આવે છે, તો પણ તે બધું હું આપની સન્મુખ પ્રગટ કરૂં છું; જો કે આપ તો તે સર્વ હકીકત જાણો છો.

॥ મતિભ્રમથી કરેલાં અકાર્યો. ॥

નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો અન્ય મંત્રો જાણીને,
કુશાસ્ત્રનાં વાકયો વડે હણી આગમોની વાણીને;
કુદેવની સંગત થકી કર્મો નકામાં આચર્યાં,
મતિભ્રમ થકી રત્નો ગુમાવી કાચ કટકા મેં ગ્રહ્યા. ॥ ૧૨ ॥

અર્થ—(ઐહિક સુખ દેનાર) અન્ય મંત્રો વડે પરમેષ્ઠિ મંત્ર (નવકાર મંત્ર) નો મેં નાશ કર્યો (ત્યજી દીધો) ખોટાં શાસ્ત્રોનાં પ્રમાણથી જૈન આગમનાં વાકયો ઉપર પ્રહાર કર્યા; ખરાબ દેવના સમાગમથી નકામાં (આત્માને હાનિકારક) કર્મો

કરવાની મને ઇચ્છા થઈ; હે નાથ ! આ તે મારી કઈ જાતની માનસિક ભ્રમણા ! ! !

॥ આપને મૂકીને મેં કરેલી સ્ત્રીયોના વિલાસની ભજના. ॥

આવેલ દ્રષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર આપને,
મેં મૂઢધીએ હૃદયમાં ધ્યાયા મદનના ચાપને;
નેત્રબાણો ને પયોધર નાભી ને સુંદર કટી,
શણગાર સુંદરીઓ તણાં છટકેલ થઈ જોયા અતિ, ॥૧૩॥

અર્થ—દ્રષ્ટિગોચર થયેલા આપને છોડીને મૂઢ બુદ્ધિવાળા મેં અંતરમાં-હૃદયમાં સુંદર આંખોવાળી સ્ત્રીઓના, કટાક્ષ, સ્તન, નાભી તથા કટીતટનુંજ ધ્યાન ધર્યું.

॥ સ્ત્રીઓના દર્શનથી ઉત્પન્ન થયેલ રાગની તીવ્રતા. ॥

મૃગનયણી સમ નારીતણા મુખચંદ્ર નીરખવા વતી,
મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો અલ્પ પણ ગૂઢો અતિ;
તે શ્રુત રૂપ સમુદ્રમાં ધોયા છતાં જતો નથી,
તેનું કહો કારણ તમે બચું કેમ હું આ પાપથી ? ॥ ૧૪ ॥

અર્થ—[સ્ત્રીઓના] ચપળ ચક્ષુયુક્ત ચહેરાને જોવાથી મનની અંદર જે રાગનો અંશ જરા જરા લાગ્યો છે તે પવિત્ર શાસ્ત્રરૂપી સમુદ્રમાં ધોયા છતાં પણ જતો નથી; હે તારક : તેનું શું કારણ ?

॥ દરિદ્રી છતાં મારૂં અભિમાન. ॥

સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણતણો નથી.
ઉત્તમ વિલાસ કળાતણો દેદીપ્યમાન પ્રભા નથી;
પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ અભિમાનથી અક્કડ ફરૂં.
ચોપાટ ચાર ગતિ તણી સંસારમાં ખેલ્યા કરૂં. ॥ ૧૫ ॥

અર્થ—નથી મારૂં શરીર સુંદર કે નથી હું ગુણોનો ભંડાર; નથી વિકાસ પામેલી મારામાં કોઇ કળા, તેમ નથી ઝળકતું જરા પણ તેજ વળી મારામાં એવી કાંઇ નથી પ્રભુતા; છતાં અહંકાર મને છોડતો નથી. (એ દરેકનો હું અહંકાર કર્યા કરૂં છું.)

॥ મહા મોહથી ગ્રસ્ત થયેલ મારી અપદશા. ॥

આયુષ્ય ઘટતું જાય તો પણ પાપબુદ્ધિ નવ ઘટે,
આશા જીવનની જાય મમ વિષયાભિલાષા નવ મટે;
ઔષધ વિષે કરૂં યત્ન પણ હું ધર્મને તો નવ ગણું,
બની મોહમાં મસ્તાન હું પાયા વિનાના ઘર ચણું. ॥ ૧૬ ॥

અર્થ—મારૂં આયુષ્ય ઘટતું જાય છે, પરંતુ પાપ વૃત્તિ ઘટતી નથી; ઉમ્મર (જુવાની) ચાલી જાય છે, પરંતુ વિષયતૃષ્ણા ઘટતી નથી; ઔષધ માટે હું યત્ન કરૂં છું, પણ ધર્મ માટે કાંઈ યત્ન કરતો નથી; હે સ્વામિન્! મહામોહથી ઘેરાએલી એવી મારી સ્થિતિ તો જુઓ!!

॥ આપની વાણીની હાજરી છતાં અન્યની વાણીનો કરેલ સ્વીકાર. ॥

આત્મા નથી પરભવ નથી વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી,
મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી;
રવિ સમ હતા જ્ઞાને કરી પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે
દીવો લઈ કુવે પડયો ધિક્કાર છે મુજને ખરે. ॥ ૧૭ ॥

અર્થ—કેવળજ્ઞાન વડે સૂર્ય સમાન તમે પ્રગટ હોવા છતાં મારા કાનમાં આવેલ મિથ્યાત્વીની ખોટી વાણી જેવી કે ' આત્મા નથી, પુણ્ય નથી, પરભવ નથી, પાપ નથી ' વિગેરે મેં પ્રેમથી ધારણ કરી; તેથી હે દેવ મને ધિકકાર છે.

॥ મારાથી હારી જવાયેલ મનુષ્ય જન્મ. ॥

મેં ચિત્તથી નહિં દેવની કે પાત્રની પૂજા ચહી
ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિં;
પામ્યો પ્રભુ ! નરભવ છતાં રણમાં રડયા જેવું થયું,
ધોબી તણા કુત્તા સમું મમ જીવન સહુ એળે ગયું. ॥૧૮॥

અર્થ—મેં ન કરી દેવની પૂજા, તેમ ન કરી પાત્રની પૂજા, (સુપાત્ર દાન દેવું તે), ન કરી મેં શ્રાવક ધર્મની ઉપાસના, તેમ ન કરી મેં સાધુધર્મની પ્રતિપાલના; મનુષ્ય જન્મ પામીને તે જંગલમાં કરાતા રૂદનની માફક મેં નિષ્ફળ ગુમાવ્યો.

॥ જૈનધર્મ પામ્યા છતાં કલ્પવૃક્ષાદિકની કરેલી સ્પૃહા. ॥

હું કામધેનુ કલ્પતરૂ ચિંતામણિના પ્યારમાં,
ખોટા છતાં ઝંખ્યો ઘણું બની લુબ્ધ આ સંસારમાં;
ને પ્રગટ સુખ દેનાર ત્હારો ધર્મ તે સેવ્યો નહિ,
મુજ મૂર્ખભાવોને નિહાળી નાથ કર કરૂણા કંઈ. ॥૧૯॥

અર્થ—કામધેનુ, કલ્પવૃક્ષ અને ચિંતામણિ જેવી ચીજો અછતી હોવા છતાં મેં તેઓના ઉપર આસક્તિ કરી–તે મેળવવા પ્રયાસ કર્યો; પરંતુ પ્રત્યક્ષ સુખ આપી શકનાર જૈનધર્મને વિષે મેં આસક્તિ ન કરી; હે પ્રભુ ! મારી મૂર્ખાઇ તો જુઓ ! ! !

॥ વિપર્યાસ બુદ્ધિ. ॥

મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે રોગ સમચિંત્યા નહિં.
આગમન ઇચ્છયું ધનતણું પણ મૃત્યુતે પ્રીછયું નહિં;
નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ,
મધુબિંદુની આશા મહીં ભવ માત્ર હું ભુલો ગયો. ॥ ૨૦ ॥

અર્થ—મારા અંતરમાં સુંદર ભોગને મેં અધમે ચિંતવ્યા, પરંતુ રોગની ખાણ તરીકે તેની મે ચિંતવના ન કરી; ધન-પ્રાપ્તિનો મે વિચાર કર્યો, પરંતુ તે મૃત્યુને બોલાવવા જેવું છે તે ભુલી ગયો; સ્ત્રીઓનો ઉહાપોહ કર્યો, પરંતુ તે નરકનું બંદીખાનું છે તેનું ભાન મને અધમને કદિ પણ ન થયું.

॥ મારા જન્મની નિષ્ફળતા. ॥

હું શુદ્ધ આચારો વડે સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો,
કરી કામ પર ઉપકારના યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો;

વળી તીર્થનાં ઉધ્ધાર આદિ કોઈ કર્યો નવ કર્યા,
ફોગટ અરે આ લક્ષ ચોરાશીતણા ફેરા ફર્યા. ॥ ૨૧ ॥

અર્થ—સારા વર્તનથી ઉત્તમ પુરૂષના હૃદયમાં મેં સ્થાન ન મેળવ્યું, બીજાનું ભલું કરી મેં કીર્તિ પણ પ્રાપ્ત ન કરી, તીર્થોધ્ધારાદિક કાર્યો પણ મેં ન કર્યા; મેં તો મારો જન્મ વ્યર્થ ગુમાવ્યો ! !

॥ સંસાર સમુદ્રને પાર ઉતરવા માટે સાધનનો અભાવ ॥

ગુરૂવાણીમાં વૈરાગ્ય કેરો રંગ લાગ્યો નહિ અને,
દુર્જન તણા વાકયો મહીં શાંતિ મળે કયાંથી મને. ?
તરૂં કેમ હું સંસાર આ અધ્યાત્મ તો છે નહિં જરી,
તુટેલ તળીયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ? ॥ ૨૨ ॥

અર્થ—ગુરૂમહારાજનાં વચનથી મારા મનનો વૈરાગ્યનો રંગ જામ્યો નહિ, તેમજ દુર્જનનાં વાકયો સંભાળિ હું શાંતિ રાખી શકયો નહી. હે દેવ ! અધ્યાત્મ જ્ઞાન જેવું તો મારામાં જરા પણ છેજ નહીં, ત્યારે આ સંસાર સમુદ્ર મારાથી કેવી રીતે તરી શકાશે ?

॥ ભૂત વર્ત્તમાન તથા ભવિષ્ય એ ત્રણે જન્મ હું તો હાર્યો ! ! ॥

મેં પરભવે નથી પુણ્ય કીધુ ને નથી કરતો હજી,
તો આવતા ભવમાં કહો કયાંથી થશે હે નાથજી !

ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ નાથ હું હારી ગયો,
સ્વામી ત્રીશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો, ॥ ૨૩ ॥

અર્થ—આગલા ભવમાં મે કાંઈ પુણ્ય કર્યું નહી, તેમ હવે ભવિષ્યમાં પણ કરી શકીશ નહિં; હે ત્રણ જગતના નાથ ! હું તો આવો હોઇને મારા ભૂત વર્તમાન તથા હવે પછીના બધા જન્મો વ્યર્થ ગયા—નાશ પામ્યા. (પૂર્વભવે પુણ્ય કર્યું હોત તો અહીં ધર્મ કરી શકત, અહીં ધર્મ કરત તો આગળના ભવમાં સારી સામગ્રી મળત, તેથી ત્યાં પણ ધર્મ કરા શકત. પણ આમ ન થવાથી મારા ત્રણે ભવ બગડ્યા.)

॥ પ્રભુના સર્વજ્ઞત્વનું સૂચન. ॥

અથવા નકામું આપ પાસે નાથ શું બકવું ઘણું ?
હે દેવતાના પૂજ્ય ! આ ચારિત્ર મુજ પોતાતણું;
જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું તો માહરૂં શું માત્ર આ,
જ્યાં ક્રોડનો હીસાબ નહિ ત્યાં પાઈની તો વાત ક્યાં?॥૨૪॥

અર્થઃ—દેવોને પૂજવા યોગ્ય હે પ્રભુ ! મારૂં ચરિત્ર આપની સન્મુખ હું આથી વધારે નકામું કેટલુંક કહું ? કારણ કે આપ તો ત્રણ જગતના સર્વ સ્વરૂપને પ્રત્યક્ષ દેખી શકો છો, તો પછી મારૂં ચરિત્ર આપ જાણો તેમાં તો શું નવાઈ ?

॥ છેલ્લી આંતરિક વિજ્ઞપ્તિ. ॥

ત્હારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો ઉધ્ધારનારો પ્રભુ,
મ્હારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં જોતાં જડે હે વિભુ;
મુક્તિમંગળસ્થાન ! તોય મુજને ઇચ્છા ન લક્ષ્મી તણી.
આપો સમ્યગ્‌રત્ન શ્યામ જીવને તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી. ॥૨૫॥

અર્થ—હે જીનેશ્વર ! આપના જેવા રંકને ઉદ્ધારનાર કોઈ નથી, તેમ મારા જેવું કૃપાનું પાત્ર પણ કોઇ નથી, તો પણ હું કાંઈ આપની પાસેથી ધન માગતો નથી; પરંતુ મોક્ષરૂપ લક્ષ્મીના સમુદ્ર સમાન તથા મંગલમય એક સ્થાન એવા હે જીનેશ્વર પ્રભુ ! હું તો ફક્ત સર્વ શ્રેય:સાધક સમ્યકત્વ રત્નનીજ પ્રાર્થના કરૂં છું.

॥ ઇતિ રત્નાકર પચ્ચીસી ॥

આ પુસ્તકમાં કોઇ ઠેકાણે દ્રષ્ટીદોષ યા છાપનારની ચુકથી કંઇ પણ ભૂલ રહી ગઇ હોય તેમજ જીનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ લખાઇ ગયું હોય તેને માટે મિચ્છામિ દુક્કડું દેઉછું અને વાંચક વર્ગને તે ભૂલ સુધારીને વાંચવા વિનંતી કરૂંછું.

આ પુસ્તક ઘણું ઉપયોગી છે માટે તેને રખડતું મુકવું નહીં.

લી. આપનો ધર્મ પ્રેમી બંધુ.

મદદ આપનાર સદ્‌ગ્રહસ્થોનાં નામ.

૪૦) શા. સારાભાઈ હઠીસંગ.	૧૦) શા. લાલભાઈ મગનલાલ.
૩૫) શા. હઠીસીંગ ભાયચંદ.	૧૦) શા. નેમચંદ વરધમાનદાસ.
૨૫) શા. મોહનલાલ જમનાદાસ.	૫) શા. ચકુભાઈ સવચંદ.
૧૫) શા. ગીરધરલાલ પરસોતમદાસ	૨) શા. મંગળદાસ દલપતરામ.

તા. ક. (૧) શ્રી પંચપ્રતિક્રમણ સુત્ર મેસાણાવાળા વેણીચંદ સુરચંદના છપેલાં તથા (૨) શ્રી નવપદ મંડળ પૂજા વિધિ તથ શ્રી સિદ્ધ ચક્ર યંત્રનો નકશો ૦–૫–૦. ઉપરની ચોપડીઓ પાઠશાળામાંથી મલશે.

॥ રાગ આશાવરી ॥

બેર બેર નહીં આવે, અવસર બેર બેર નહિં આવે,
જ્યું જાણે તિયું કરલે ભલાઈ જનમ જનમ સુખ પાવે. અવ૦
તનધન જોબન સબહી જુઠા, પ્રાણ પલકમાં જાવે... .... અવ૦
તન છૂટે ધન કુણ કામકો, કાયકું કૃપણ કહાવે. અવ૦
જાકે દીલમેં સાચ બસત હે, તાકું જુઠ ન ભાવે..... .... અવ૦
આનંદઘન પ્રભુ ચલત પંથમેં, સમરી સમરી ગુણગાવે... અવ૦

॥ રાગ. ધનધન હો જગમેં નરનાર ॥

ધન ધન તે જગમાં ધનવાન, ધનનો વ્યય શુભ માર્ગે કરતો.
ધન મલ્યું સમજો તેહ પ્રમાણ, જે વિવેકથી નિત વાવરતો. ધ૦

ધનવાન બની જગમાંહી, શુભ કામે ખરચ્યું ન કાંઈ;
ધીક સમજો એની કમાઇ, માહા કૃપણ જગમાં ફરતો. ધ૦

જગમાં ધનવાન અનેક, જે કામજ કરતા નેક;
એવા લાખોમાં એક, તેહ નર ભવજળ પાર ઉતરતો. ધ૦

ધરી અમૂલ્ય મનુષ્ય અવતાર, જે સમજ્યો ન તેનો સાર;
પસ્તાશો વાર હજાર, સ્વાર્થ છેવટ એકે નહીં સરતો. ધ૦

—વિનંતિ—

લક્ષ્મી મેળવી પણ તે સન્માર્ગે ખરચી નહિં તો તેથી શું સર્યું

સુપાત્ર દાન આપવાનું ઉત્તમ સાધન કયું?

જેમાં તમારા સ્વધર્મી જૈન બંધુઓના બાળકો તથા શ્રાવિકાઓને ધાર્મિક જ્ઞાન ઉત્તમ રીતે અનુભવી શિક્ષકોથી તેમજ વહીવટદારની પુરતી દેખરેખથી અપાય છે.

આ શ્રાવિકાશાળાને સારી આવક યા ફંડ નથી તેથી તમો સર્વે જૈન બંધુ ઉદાર મનથી **હાથ લંબાવશો.** તેમજ શાળાના અંગે **સંગીતશાળા** ચાલે છે તે સંગીતશાળાના વિદ્યાર્થીઓ પૂજા ભણાવવા તથા રાતના ભાવના કરવા, રાત્રીજગા કરવા સારૂ જાય છે. આવી સંસ્થાઓને **ખાસ મદદ આપવાની જરૂર છે.**

શ્રીમદ્ પંન્યાસજી **શ્રીમુક્તિવિમળજી** જૈન પાઠશાળા તથા **શ્રાવિકાશાળા.**

ઠે. હાજાપટેલની પોળમાં રામજીમંદરની પોળ—**અમદાવાદ.**

જમણામાં, તેમજ અઠ્ઠાઈમહોત્સવ વિગેરેમાં શોભાની વૃદ્ધિ કરે તેવા

વાવટા ભાડે મળશે.

આ પાઠશાળામાંથી નીચેના પુસ્તકો વેચાતાં મળશે.

શ્રી પંચપ્રતિક્રમણ અર્થ સાથે ૧—૪—૦	શ્રી સ્તવન સંગ્રહ, તથા પૂજા સંગ્રહ, તથા શ્રીમદ્ પંન્યાસજી શ્રી મુક્તિવિમળજીનું જીવનચરિત્ર. ૦—૮—૦
શ્રી જીનેંદ્ર વિવિધ પૂજા સંગ્રહ મોટી ૧—૧૨—૦	
શ્રી સામાયક સૂત્ર ૦—૧—૦	શ્રી દેવસરાઈ પ્રતિક્રમણ ૦—૮—૦

દરેક જૈન ભાઈઓને આ સંસ્થાના વહીવટના ચોપડા તપાસવાની છુટ છે. વધુ ખુલાસો સંસ્થાઓના રીપોર્ટ વાંચવાથી અગર વહીવટદારને રૂબરૂ મલવાથી થશે.

લી. વહીવટદાર શા. **બાલાભાઈ કચરાભાઈ**

ઠે. હાજાપટેલની પોળમાં રામજીમંદીરની પોળમાં—**અમદાવાદ.**